

Liiketalous

Mitä nuori
aikuinen odottaa
työelämältä?

Työn ja perheen
yhteen-
sovittaminen

Sairausajan
palkka

Liiketalouden Liitto LTA

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 3 Pääkirjoitus
4 Ajankohtaista

Jäsenedut

- 8 Tiedätkö, mitä kaikkea jäsenyytesi sinulle antaa?
9 Jos jäät työttömäksi

Elinikäinen oppiminen

- 10 "Eihän oppiminen lopu ikinä"
Anni Haavisto kertoo myös, miten hän yhdistää työn ja
perhe-elämän.
22 Sovittelun ihme

Työelämä

- 14 Nuori aikuinen haluaa merkityksellisen työn,
hyvän ilmapiirin ja arvostusta
18 Juristin palsta
Sairausloma ja sairausajan palkka
21 Sopimusten syntytavat
24 Kirja-arvio: Mokakouluttajasta asiakashurmaajaksi

Eurovaalit 2019

- 26 Minne menet, Eurooppa?
29 Eurovaaleissa ei kannata jäädä sivustakatsojaksi

Liikunta ja terveys

- 30 Puhtia palautumalla

Järjestöelämä

- 32 Yhdistykset tiedottavat
35 Liikesivistysrahasto juhlii 100-vuotistaivaltaan

Kannen kuva: Heidi Majdahl

Saara Turunen tuntee tekevänsä
Sanasto ry:ssä työtä, jolla on tarkoitus.

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA
Liiketalouden Liitto LTA ry
Kuortaneenkatu 13, 2 krs.
00520 Helsinki
Puh. 09 2294 7171

PÄÄTOIMITTAJA
Annina Antell
annina.antell@liiketaloudenliitto.fi
Puh. 0400 959 819

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ
Ritva Kyynäräinen
ritva.kyynarainen@liiketaloudenliitto.fi
Puh. 09 2294 7171

TOIMITUSSIHTEERI
Sari T. Tiiri
sari@tiiri.fi

ULKOASU JA TAITTO
Heidi Majdahl, MaiMedia
heidi.majdahl@maimedia.fi

MARKKINOINTI
Hannele Tamminiemi
ilmoitus@liiketaloudenliitto.fi
Puh. 0400 626 737

PAINATUS
M&P Paino Oy, Lahti

Annina Antell
toiminnanjohtaja
Liiketalouden Liitto LTA ry

HYVÄ LIIKETALOUDEN LIITON JÄSEN!

Liitto täyttää tänä vuonna arvokkaat 70 vuotta.

Vuosiin on sisältynyt paljon toimintaa ja kehitystä, joka on sidoksissa suomalaisen yhteiskunnan ja varsinkin koulutusjärjestelmän muutoksiin. Liitto on kehittänyt koulutuspoliittisesta palvelujärjestöstä jäsentensä etujen turvaajaksi. Ajattelutavan muutos on nostanut jäsenten tarpeet, palvelemisen ja auttamisen entistä enemmän keskiöön.

Liiton tarjoamat palvelut ovat päivittyneet vuosien varrella, mutta yksi on säilynyt ja sen tarve tuntuu vain kasvavan: jäsenten työsuhdeneuvonta. Haluankin tässä kiittää erityisesti asianajaja **Henri Niemistä** jäsenille edullisista ja onnistuneista sopimuksista ja oikeusjutuista. Liiton IF:stä ottama kattava oikeusturvakuutus mahdollistaa sopimisen ja oikeudenkäynnit riitatilanteissa niin, että se on jäsenelle edullista.

Olemme aivan viime vuosina kehittäneet uusia jäsenetuja: yksityiselämän juridisen palvelun, yksityisen työnhakuvalmennuksen ja Osaaja-seminaarien sar-

jan. Näistä kaikista saat lisää tietoa soittamalla liiton toimistoon.

Yhteistyö JATTK-työttömyyskassan kanssa on saanut paljon kiitosta. Kassan jäsenmaksun voi maksaa samalla kertaa erissä liiton jäsenmaksun kanssa.

Liiketalouden Liitolla on Liikesivistysrahastossa oma erikoisrahasto, josta jäsenet voivat hakea apurahaa lisä- ja täydennyskoulutukseen. Elinikäinen oppiminen on siis ollut meille tuttu käsite jo vuonna 1966, jolloin rahasto perustettiin.

Liiketalous-lehti on muuttanut muotoaan ja nimeään vuosien varrella. Tänä päivänä haluamme jakaa muun muassa työlaainsäädännön muutoksiin liittyvää tietoa, jonka arvelemme olevan jäsenille tarpeellista.

Jos olet ilmoittanut sähköpostiosoitteesi meille, saat halutessasi jäsenpostia myös sähköisesti. Liiton uusi nettisivusto avautui pari kuukautta sitten. Myös sinne päivittyy ajankohtainen tieto. Lämmin kiitos hallituksen jäsen **Kaisa Skytälle** nettisivujen hienosta suunnittelusta!

Työpaikoille lisää ohjaajaosaamista

Uudistunut ammatillinen koulutus sisältää aiempaa enemmän työpaikalla tapahtuvaa oppimista. Vain noin joka kymmenes työpaikka on valmistautunut hyvin opiskelijoiden ohjaamiseen.

Tuen tarvetta on erityisesti eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden ohjauksessa. Myös palautteen antamiseen opiskelijalle ja osaamisen arviointiin tarvitaan apua. Kehitettävää on lisäksi siinä, miten työpaikalla tapahtuvan oppimisen vastuut ja tehtävät on dokumentoitu tai millaisia materiaaleja työyhteisöillä on käytössä ohjauksen tueksi.

Tiedot käyvät ilmi Työterveyslaitoksen kumppaneineen tekemästä kyselystä, joka on osa Ammattitaitoa yhdessä -hanketta. Hanketta on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto (ESR).

Hankkeen käynnistämässä muutospajoissa pyritään vahvistamaan työpaikkojen ja oppilaitosten yhteistyötä. Työterveyslaitos on myös julkaissut oppaan opettajille ja työpaikkaohjaajille. Askeleet ammattilaiseksi -oppaan voi ladata maksutta osoitteesta www.julkari.fi

Kuva Tom Sodoge/Unsplash.com

Nyt kaikki kotvimaan!

Vetkuttelijalta tai haahuilijalta vaikuttava saattaakin olla työssään luova ja aikaansaapa.

Sanalla *kotviminen* on itämurteissa viitattu työn keskeyttämiseen joksikin aikaa, tuumailuun ja kohteettomaan puuhasteluun. *Kotvimisen vallankumous* -tietokirjan (2018) tekijä **Jenny Kangasvuo** korostaa, että kotviminen on olennainen osa työntekoa, tauko, jota ilman työ ei valmistu. Esimerkiksi kalastajat ovat pitäneet taukoa, jotta kaloilla olisi mahdollisuus palata apajalle.

Aivotkin kiittävät, kun intensiivisen keskittymisen ja joutilaamman haahuilun jaksot vaihtelevat. Luovia ratkaisuja ei synny pakottamalla, vaan aivot tarvitsevat mahdollisuuden leventä ja luoda uusia assosiaatioketjuja.

Kangasvuon ja kumppaneiden kirja on ensimmäinen suomalainen prokrastinaatiota eli lykkäämistä ja vetkuttelua käsittelevä suomalainen tietoteos. Kirjoitustyötä tuki Työsuojelurahasto.

Työntekijäkokemuksessa petrattavaa

Noin 65 prosenttia yritysjohtajista näkee, että työntekijäkokemukseen, varsinkin työntekijän ylikuormitukseen, tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Samalla kuitenkin lähes yhtä moni johtaja ei tee asialle mitään käytännössä, selviää Sodexon vuosittaisesta Global Workplace Trends -raportista.

Työntekijäkokemuksen parantaminen tapahtuu pienin askelin, kertoo Sodexon Suomen-toimitusjohtaja

Bianca Brink. Yrityksen kannattaa pohtia, millaisista ominaisuuksista sen työntekijäkokemus rakentuu, ja valita työkalunsa sen perusteella. Sodexo itse totesi, että ajankohtainen ja konkreettinen askel työntekijäkokemuksen parantamiseen olisi uusien työtilojen käyttöönotto. Palaute työntekijöiltä on ollut myönteistä.

Vuosilomalaki muuttui

Työntekijällä on nyt oikeus vuosilomaa täydentäviin lisävapaapäiviin siltä osin kuin työntekijän täydeltä lomanmääräytymisvuodelta ansaitsema vuosiloma alittaa 24 päivää sairaudesta tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta johtuvan poissaolon vuoksi (VKK 7 a §).

Työntekijä voi siten saada lisävapaapäiviä, jos hän ei ole ansainnut vuosilomaa vähintään neljää viikkoa lomanmääräytymisvuoden aikana ja syy siihen on sairauspoissaolo tai lääkinnällinen kuntoutus, kirjoittaa juristi **Kirsi Parnila** Helsingin seudun kauppakamarin nettisivustolla.

Jos työntekijä jo työssäoloajan tai työssäoloon rinnastettavan ajan perusteella on kuitenkin ansainnut vuosilomaa vähintään 24 päivää täydeltä lomanmääräytymisvuodelta, säännöstä ei ole tarpeen soveltaa. Merkitystä ei ole sillä, onko 24 päivää ansaittu vuosilomalain, työehtosopimuksen tai työsopimuksen perusteella.

Jos työsuhde on päättynyt kesken lomanmääräytymisvuoden, työntekijällä on pykälän mukaan oikeus sairaus- tai kuntoutuspoissaoloaikaa vastaavaan osaan 24 päivästä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että poissaoloaikaan sijoittuvien kalenteripäivien määrä jaetaan lomanmääräytymisvuoden kalenteripäivillä ja kerrotaan 24:llä.

Poissaolon yhdenjaksoisuus ja sen määrittely

Oikeutta lisävapaapäiviin ei ole enää sen jälkeen, kun poissaolo on yhdenjaksoisesti jatkunut yli 12 kuukautta. Poissaolon yhdenjaksoisuuden katkaisevat poissaolajaksojen väliin sijoittuvat työssäolopäivät tai -tunnit, jotka oikeuttavat täyteen lomanmääräytymiskuukauteen. Tällaisen työskentelyjakson jälkeen 12 kuukauden laskeaminen alkaa uudelleen sen jälkeen

alkavan sairaus- tai kuntoutuspoissaolon johdosta.

Yhdenjaksoisuuden määrittelyssä merkityksellistä on työkyvyttömyyden keskeytyksetön jatkuminen, ei diagnoosi. Vuosiloman sijoittaminen päällekkäin sairausloman kanssa ei katkaise sairausjakson yhdenjaksoisuutta, ei myöskään osasairauspäiväraha tai sairausloman kanssa päällekkäinen perhevapaa.

Korvaus ei siis ole vuosilomapalkkaa, eikä siitä makseta työehtosopimuksen mukaista lomarahaa, jollei toisin ole sovittu. Korvauksen perusteena on lisävapaapäivien pitämisen alkamishetken mukainen palkka.

Lisävapaapäivät annetaan samalla tavalla kuin vuosiloma

Lisävapaapäiviä kuluu siis lähtökohteisesti kuusi päivää viikossa ja niitä on oikeus siirtää sopimalla ja ne on oikeus siirtää työkyvyttömyyden johdosta kuten vuosiloma. Lisävapaapäivät on työnantajan määrääminä annettava siten, että yhteensä 24 päivää niistä sijoittuu lomakaudelle ja vähintään yksi jakso on 12 arkipäivän pituinen. Vuosilomaa täydentävät lisävapaapäivät eivät ole vuosilomaa eivätkä työssäolonveroista aikaa.

Vuosilomaa täydentävät lisävapaapäivät eivät ole vuosilomaa eivätkä työssäolonveroista aikaa. Niiden ajalta ei siis kerry uutta vuosilomaa. Koska vuosilomaa täydentävät lisävapaapäivät eivät ole vuosilomaa, on vuosilomat ja lisävapaapäivät pidettävä erillään vuosilomakirjanpidossa.

Työkyvyttömyyden vuoksi siirretyn vuosiloman antamisajankohtaa muutetaan

Kesä- ja talviloma on jatkossa annettava viimeistään lomakautta seuraavan kalenterivuoden päättymiseen mennessä, jollei kesälomaa voida antaa lomakaudella. Kesälomaa ei siis enää voida korvata lomakorvauksella sen kalenterivuoden lopussa, jolle lomakausi sijoittuu. Tämä koskee myös lisävapaapäiviä, Parnila kirjoittaa.

Uusia säännöksiä sovelletaan 1.4.2019 alkavan lomanmääräytymisvuoden lomaoikeuteen, mutta ne voivat tulla sovellettaviksi lomakorvauksen laskennassa jo vuonna 2019.

Työaikalaki uudistuu

Eduskunta ehti ennen vaalilomalle lähtöään hyväksyä uuden työaikalain. Se säättää muun muassa joustotyöaikaa koskevasta työaikalain, lakisääteisen työaikapankin käyttöönotosta ja muutoksista liukuvaan työaikajärjestelyyn. Uusi työaikalaki tulee voimaan vuoden 2020 alussa. Nykyinen laki on peräisin vuodelta 1996.

Lisätietoa:

www.eduskunta.fi > tiedotteet
www.yrittajat.fi > uutiset

Kuva Freepik.com

Askarruttaako jokin?

Lähetä kysymyksiä osoitteeseen
liitto@liiketaloudenliitto.fi,
ja me etsimme siihen vastauksen!

Lukijan kysymys

"Kysyisin työnvälitysfirmoista ja henkilösuojalaista. Eli levität koko elämäntarinasi jollekin firmalle, mutta et välttämättä tiedä, mihin ko. firma välittää sinun tietojasi. Juuri näiden seikkojen vuoksi työnhaku ei oikein innosta välitysfirmojen kautta, ja taitaa suurin osa paikoista olla haettavissa vain niiden kautta."

Henkilöstöpalveluyritysten liiton (HPL) asiantuntijat vastaavat näin:

"Henkilöstöpalvelualan yritykset ovat rekrytoinnin ammattilaisia, ja ne pitävät erityisen tärkeänä henkilötietojen huolellista ja vastuullista käsittelyä. Henkilöstöpalvelualan yrityksiin sovelletaan samaa tietosuojalainsäädäntöä kuin muihinkin yrityksiin ja työnantajiin. Työnhakijalta pyydetään vain työhönottolanteessa tarpeellisia tietoja, ja tietojen tarpeellisuus arvioidaan haettavan työtehtävän näkökulmasta."

"Lisäksi tietosuoja-asetus velvoittaa läpinäkyvyyden periaatteen mukaisesti informoimaan työnhakijaa kerättyjen tietojen käsittelystä koskien. Tähän kuuluu muun muassa työnhakijan tietojen luovuttamista ja säilyttämistä koskeva informointi. Informaation tulee olla työnhakijan saatavilla."

OLETHAN HUOMANNUT,
ETTÄ LIITON NETTISIVUT
OVAT UUDISTUNEET
→ liiketaloudenliitto.fi

Uutta työttömyysturvassa

Lyhytkestoiset ja sivutoimiset opinnot

Vuoden 2019 alusta alkaen on lyhytkestoiset eli enintään kuusi kuukautta kestävät opinnot voineet aloittaa työttömänä, jos työtön on vähintään 25-vuotias ja opinnot antavat ammatillisia valmiuksia tai tukevat yritystoimintaa. Lyhytkestoisissa opinnoissa TE-toimisto ei arvio opintojen sivu- tai päätoimisuutta tai tarvetta opinnoille.

Opintojen aikana säilyy velvollisuus hakea ja vastaanottaa työtä tai osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin niitä tarjottaessa. Lyhytkestoisiin opintoihin ei makseta korotusosaa tai kulukorvausta. Aktiivimallin mukaista aktiivisuutta kertyy opiskelun ajalta.

Aktiivisuutta kerryttävät myös sivutoimiset opinnot enintään kuuden kuukauden ajalta. Sivutoimiset opinnot huomioidaan aktiivisuutena, jos aktiivisuuden tarkastelujakso päättyy 31.12.2018 tai sen jälkeen. Opinnoista tulisi aina ilmoittaa TE-toimistoon ja työttömyyskassalle.

Katso viereisen sivun kuva →

Maksuperusteinen sovittelu

1.4.2019 alkaen lyhytkestoisen tai osa-aikaisen työn palkka vaikuttaa päivärahaan vasta, kun palkka on maksettu. Muutos koskee osa-aikatyötä, alle kaksi viikkoa kestävää kokoaikatyötä ja lomautuksia, joissa lomautus on toteutettu lyhentämällä päivittäistä työaikaa. Muutos koskee etuuksia, jotka maksetaan 1.4.2019 jälkeiseltä ajalta.

Muutos on parannus monelle soviteltua päivärahaa hakevalle. Nykyään osa-aika- tai keikkatyön palkka vaikuttaa päivärahaan sillä hakujaksolla, jolla se on ansaittu. Tämä on viivästyttänyt päivärahan maksua, jos palkkatiedot saa vasta pitkän ajan kuluttua.

Aktiivimalliin muutoksia

Jatkossa aktiivisuusedellytyksen voi täyttää entistä useammalla tavalla. Uudet aktiivisuuden muodot kerryttävät aktiivisuutta silloin, kun aktiivisuuden tarkastelujakso alkaa 1.4.2019 tai sen jälkeen. Uusia aktiivisuusmuotoja on osa kuntien, ammatiliittojen, järjestöjen ja työnantajien toiminnasta. Toiminnan tulee olla työllistymistä tukevaa ja siitä tulee toimittaa todistus työttömyyskassalle.

Tarkempia tietoja saat työttömyyskassasta tai kassan kotisivulta www.jattk.fi.

Teksti Ulla Virtanen, JATKK

Jäsen! Tiedätkö, mitä kaikkia palveluja ja etuja jäsenyytesi sisältää?

TYÖSUHDENEUVONTAA JA EDUNVALVONTAA

Liiketalouden Liiton toimisto ja lakimiehemme neuvovat Sinua kattavasti ja henkilökohtaisesti työsuhdeasioissa. Kun tarvitset neuvoa, soita tai lähetä sähköpostia liiton toimistoon, jossa jäsenyytesi tarkastetaan. Neuvontapalvelu on jäsenille maksutonta.

TYÖNHAKUVALMENNUS

Työnhakuvalmennukseen voit hakeutua, jos olet tyytymätön nykyisessä työpaikassa, olet aktiivisesti hake-massa uutta työpaikkaa tai olet irtisanomisuhan alainen. Valmennus on henkilökohtaista ja perustuu sinun tarpeisiisi. Valmennusta varten voidaan sopia tapaaminen kasvotusten Helsingissä tai videopuhelu, varsinkin jos olet muualta Suomesta. Varaa aika liiton toimiston kautta.

TYÖTTÖMYYSTURVA

Työttömyyden kohdatessa jäsenet voivat hakea ja saada työttömyyskassasta ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa. Työttömyyskassa maksaa myös koulutuspäivärahaa ja koulutustukea sekä vuorotteluvapaakorvausta. Liiton palvelukumppanina toimii JATTK-työttömyyskassa.

LIIKETALOUS-LEHTI

Saat Liiketalous-lehden, joka sisältää ammatti-, järjestö- ja koulutustietoa.

OIKEUSTURVA- JA VASTUUVAKUUTUS

Liitto on vakuuttanut jäsenensä If:n oikeusturva- ja vastuuvakuutuksella, joka korvaa työsuhdeoikeudenkäyntien kuluja. Vakuutuksessa on omavastuu. Omavastuusi on merkittävästi pienempi, jos käytät liiton juristeja. Vakuutuksen voimaantulo edellyttää puolen vuoden jäsenyyttä. Tämä työelämän vakuutus ei sisälly kotivakuutuksiin. www.if.fi/lta

YKSITYISOIKEUDELLISTA NEUVONTAA

Jäsenillä on jäsenetuna oikeus saada Eversheds Asianajotoimiston juristeilta puhelinneuvontaa yksityiselämään liittyvissä oikeudellisissa asioissa. Puhelinneuvonta kattaa asiat, jotka jäsen voi esittää ja juristi selvittää puhelimessa. Neuvonnan puhelinnumeron saat ottamalla yhteyttä liiton toimistoon puhelimitse tai sähköpostitse. Samalla tarkastetaan liiton jäsenyyden voimassaolo.

LIIKETALouden LIITON RAHASTON APURAHAT

Rahasto on Liikesivistysrahaston erikoisrahasto, joka jakaa apurahoja kotimaisiin ja ulkomaisiin liiketalouden jatko- ja täydennyskoulutuksiin sekä ammatillista osaamista lisäävään täydennyskoulutukseen. Kysy lisää liiton toimistosta toiminnanjohtaja Annina Antellilta. Hakulomakkeet osoitteessa www.lsr.fi

MUITA JÄSENETUJA

- **If-vakuutukset** Koti-, ryhmähenki- ja tapaturmavakuutus sekä matkavakuutus, muun muassa. www.if.fi/lta
- **Jäsenedut.fi** LTA tarjoaa jäsenilleen Jäsenedut.fi-palvelun veloituksettomana käyttöoikeuden. Palvelun kautta saat satoja erilaisia jäsenetuja verkkokaupoista ja kivijalkamyymälöistä. Palveluun pitää rekisteröityä, koska alennukset saa vain ammatiliittoon kuuluva tai hänen perheenjäsenensä. Rekisteritietoja ei luovuteta kolmansille osapuolille. Tilaa rekisteröitymisen yhteydessä uutiskirje, niin saat joka kuukausi tiedot uusista eduista sähköpostiisi. www.jasenedut.fi
- **Viking Line** Tarkista voimassaolevat tarjoukset laivayhtiön nettisivuilta www.vikingline.fi/edut/lta
- **Eckerö Line** Päiväristeilyillä ja reittimatkoilla alennusta normaalihintaisista matkalipuista. www.eckeroline.fi
- **SRM** Majoitusetu ja kansainvälinen hostellikortti jäsenhintaan. Majoitusedulla saa Suomen SRM-hostelleissa 10 prosentin alennuksen/hlö/vrk normaaleista majoitushinnoista.
- **Holiday Club** Vähintään 15 % alennus Holiday Clubin loma-asuntojen ja kylpylähotellien päivän hinnoista (sis. majoitus ja aamiaiset). Loma-asuntojen vuokrauksen kampanjatarjouksissa alennus vuokrahinnoista voi olla jopa 40 %. Alennusta varten saat varauskoodin liiton toimistosta.

Lisätietoa nettisivuiltamme
www.liiketaloudenliitto.fi

Jos jäät työttömäksi

Voit saada ansiopäivärahaa, jos olet iältäsi 17–64-vuotias (lomautustilanteessa 17–67-vuotias) työttömyyskassan jäsen ja olet konaan tai osittain työtön. Lisäksi edellytetään, että olet jäsenyysaikana täyttänyt työssäoloehdon ja olet kokoaikatyön työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa (TE-toimisto).

Jos et täytä ansiopäivärahan jäsenyys- tai työssäoloehto, voit hakea Kelasta työttömyysetuutta.

Ilmoittaudu TE-toimistoon

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain sellaiselta ajalta, jolloin olet ollut kokoaikatyön työnhakijana TE-toimistossa. Ilmoittautumista ei voi tehdä takautuvasti, joten ilmoittaudu työnhakijaksi viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. On tärkeää pitää työnhaku voimassa sekä noudattaa TE-toimiston ohjeita.

- ♦ Työhaun voit käynnistää sähköisesti osoitteessa www.te-palvelut.fi.

Jos et voi käyttää sähköistä palvelua, ilmoittaudu TE-toimistossa. Se antaa kassalle lausunnon työvoimapolitiittisten edellytysten täytymisestä. Tarkempia tietoja ilmoittautumisesta ja työvoimapolitiittisista edellytyksistä saat TE-toimistosta.

Tee hakemus työttömyyskassalle

Ansiopäivärahaa maksetaan vain hakemuksen perusteella. Hakemuksen voit tehdä joko sähköisesti kassan nettisivuilla tai lähettää paperihakemuksen kassalle postitse.

Päivärahaa haetaan jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden jaksoissa. Ensimmäisen hakemuksen voit lähettää, kun olet ollut vähintään kaksi viikkoa työttömänä. Hakemus tulee toimittaa kassalle kolmen (3) kuukauden kuluessa hakujakson ensimmäisestä päivästä.

Täytä hakemus ensimmäisestä työttömyyspäivästä lähtien. Kassa huomioi omavastuuajan ja muut mahdolliset korvauksettomat päivät.

Hakemuksen liitteeksi tarvitaan:

- ♦ Palkkatodistus vähintään 26 palkalliselta viikolta. Todistukseen tulee eritellä lomaraha ja lomakorvaus, muut ylimääräiset palkkiot (esim. tulospalkkio) tai työsuhteen päättymiseen liittyvät rahat (esim. eroraha). Todistuksesta tulee käydä ilmi myös palkattomat poissaolot ja niiden syyt.

- ♦ Kopio työtodistuksesta tai -sopimuksesta.
- ♦ Kopio irtisanomisilmoituksesta.
- ♦ Selvitys yli 3 vuoden työhistoriasta. Jos olet yli 58-vuotias, tarvitaan selvitys yli 5 vuoden työhistoriasta.

Henkilökohtaisesta tilanteestasi riippuen liitä hakemukseen myös:

- ♦ Kopio muuta etuutta tai eläkettä koskevasta päätöksestä tai päätös kotihoidontuesta (myös silloin, jos puoliso saa kotihoidontukea).
- ♦ Kopio lomautus- tai osa-aikaistamisilmoituksesta.
- ♦ Kopio työsopimuksesta, jos teet osa-aikatyötä tai sinut on lomautettu.
- ♦ Palkkalaskelma/-todistus hakujakson aikaisista tuloista, jos teet osa-aikatyötä tai sinut on lomautettu.
- ♦ Kopio viimeksi vahvistetusta verotuspäätöksestä tai muu luotettava selvitys, jos sinulla on sivutoimista yritystoimintaa.

Kassa saa vuoden alussa voimaan tulleet ennakonpidätystiedot suoraan verottajalta. Palkkaverokorttia ja verohallinnon suorasiirtotietoa käytettäessä veroprosentti on vähintään 25. Jos sinulla on muutosverokortti etuutta varten, ennakonpidätys toimitetaan verokortin mukaisella veroprosentilla. Muutosverokortti tulee erikseen toimittaa kassalle, sillä sitä kassa ei saa suoraan verottajalta.

Kun ensimmäinen hakemuksesi on käsitelty, saat valituskelpoisen päätöksen päivärahasta sekä maksuilmoituksen ja jatkohakemuslomakkeen.

Muista maksaa jäsenmaksu myös työttömyyden aikana, jotta jäsenyytesi pysyy voimassa.

Ansiopäivärahaan liittyvissä kysymyksissä voit ottaa suoraan yhteyttä työttömyyskassaan. Lisätietoja saat myös työttömyyskassan nettisivuilta ja Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön sivuilta www.tyj.fi.

JATTK-TYÖTTÖMYYSKASSA

Puhelin 09 720 6820 ti ja to klo 9–11.30, ke klo 12–14
asiakaspalvelu@jattk.fi www.jattk.fi

TYÖTTÖMYYSKASSA FINKA

Puhelin 09 868 9400
ansioturva@finka.fi www.finka.fi

”
 UUDEN OPPIMISTA
 ON HELPOMPI
 SOVITTAO OMAAN
 ELÄMÄÄN PIENIN
 ASKELIN.

Anni Haavisto

”Eihän oppiminen lopu ikinä”

Jokaisessa elämänvaiheessa tarvitaan uusien asioiden oppimista, sanoo Anni Haavisto, markkinatutkimukseen erikoistunut liikkeenjohdon konsultti. Hän toivoo työnantajien ymmärtävän, että työtä voi nykyisin tehdä tuloksekkaasti monella eri tavalla.

Teksti **Sari T. Tiiri** Kuvat **Heidi Majdahl**

Anni Haavisto opiskeli ensin puheviestinnän maisteriksi Jyväskylässä ja jatkoi sitten mediaopintojen pariin Tukholman yliopistoon. Ruotsissa kului muutama vuosi, kunnes ystävä kertoi kesätyöstä markkinatutkimusta tekevässä yrityksessä Suomessa. Sillä tiellä Haavisto on edelleen, nyt tutkimuksen ja insight-työn parissa Helsingissä.

Tapaamme Haaviston naistenpäivänä, jonka päätteeksi hän on menossa kulttuuririentoihin puolisonsa kanssa. Kolmevuotiaan vanhemmilla on tiedossa vapaailta kahden kesken, koska lapsi on menossa isovanhempien luokse yökylään.

Mitä mieleesi tulee käsitteestä *elinikäinen oppiminen*?

– Se on vähän niin kuin itsestäänselvyys. Jokaisessa elämänvaiheessa tarvitaan uusien asioiden oppimista. Eihän oppiminen lopu ikinä.

– Tutkimuksellinen työ, jollaista teen Marketing Clinic -nimisessä yrityksessä, pakottaa oppimaan, koska aina on edessä uudenlainen projekti.

– Elinikäistä oppimista on se, että kehittyä omassa työssään, oppii uutta. Se voi tarkoittaa

myös sitä, että opettelee kokonaan uuden ammatin.

Haavisto on pannut merkille, ettei ajatus ammatin vaihtamisesta enää tunnu olevan monellekaan vieras. Hän ottaa esimerkiksi itsensä.

– Jos nyt 41-vuotiaana haluaisin vaihtaa alaa, voisin kouluttautua pitkästikin, jopa neljän vuoden ajan, ja hankkia uuden tutkinnon. Minulla olisi sen jälkeen vielä 20 vuotta työuraa jäljellä.

– Suuri hyppy, irtiotto, uuteen tutkintoon tai ammattiin on kuitenkin taloudellisesti usein hankalaa. Uuden oppimista on helpompi sovittaa omaan elämään pienin askelin. On täydentävää koulutusta, nano- ja mikrokoulutusta.

Haavisto sanoo olevansa itse nyt hyvässä tilanteessa, koska hän on töissä yrityksessä, jossa on monenlaista osaamista. Se tarjoaa omalle kehitykselle näköaloja ja mahdollisuuksia.

Miten työelämää pitäisi kehittää?

– Ennen kaikkea toivoisin joustavuutta oman polun rakentamiseen. Joustavuus tarkoittaa sen ymmärtämistä, että ihmisillä on erilaisia tapoja tehdä työtä. Työn kuormittavuutta pi-

”

YRITÄN KASVATTA
TYTÄRTÄNI SELLAISEKSI,
JOKA KYSEENALAISTAA
ENEMMÄN KUIN MITÄ ITSE
TEIN.

täisi voida itse hallita enemmän. Ja ihmisellä voi olla useampia-
tulonlähteitä.

– Joustavuuden toteutuminen vaatii työnantajalta uudenlaista
ymmärrystä ja myös kykyä nähdä, että erilaiset tavat tehdä työtä
voivat olla työnantajallekin tuottoisia.

Anni Haavisto oli lapsen kanssa kotona kaksi vuotta ja on sen
jälkeen tehnyt 90-prosentista työaika. Myös puoliso teki 90-pro-
senttisesti töitä lapsen ensimmäisen päiväkotivuoden aikana,
mutta on nyt siirtynyt työskentelemään kokoaikaisesti.

Haaviston omassa työssä on muutakin joustavuutta. Hän pyr-
kii tekemään etätöitä vähintään yhden päivän viikossa, ja useam-
pikin etäpäivä on mahdollinen silloin, kun kalenterissa ei ole
kokouksia tai tapaamisia.

– Asumme Espoossa sen verran kaukana työpaikastani, että
matka yhteen suuntaan eteläiseen Helsinkiin kestää metrolla ja
kahdella bussilla tunnin ja 10 minuuttia. Kilometreinä matka on
vain 20. Etäpäivänä aikaa ei tuhlaudu matkustamiseen ja pystyn
viemään lapsemme päiväkotiin ja myös hakemaan hänet sieltä.

– Minulla on hoitovapaan jälkeen ollut opettelemista työn ja
perheen yhdistämisessä. Aluksi tuntui, että olin aina väärässä
paikassa. Meillä työpaikalla kaikki projektit tehdään onneksi ti-
missä, mikä helpottaa työn sovittamista perhe-elämään.

Joskus Haaviston on tehtävä työtä illallakin. Lapsi on kuiten-
kin tuonut elämään rytmiä.

– Olen ymmärtänyt, etten voi tehdä samoja tuntimääriä töitä
kuin aiemmin lapsettomana. On myös ihanaa, että nyt on pakko
lopettaa työpäivä jossain vaiheessa sen sijaan että hioisi yksityis-
kohtia ikuisuuksiin.

Millaisia kokemuksia sinulla on työelämän tasa-arvosta?

– Palkoista ei minun alallani juuri puhuta, joten en osaa arvioida,
miten sukupuolten palkkatasa-arvo toteutuu. Tällä hetkellä olen
töissä yrityksessä, jonka omistaa nainen. Minulla on kokemusta
myös yrityksestä, jonka kaikki johtajat olivat miehiä. Kyllä sitä
aina mietti, miten tuollainen tilanne pääsee syntymään. Ajatel-
laanko niin, että johtajan tarvitsemia ominaisuuksia ovat ne,
joita miehillä ja pojilla on?

– Yritän kasvattaa omaa tyttärentäni sellaiseksi, joka kyseenalais-
taa enemmän kuin mitä itse tein. Olin niin kutsuttu kiltti lapsi,
ja minun on pitänyt itse opetella rohkeammaksi.

Haavisto ehti tehdä pitkän työuran ennen äidiksi tuloaan, ja
hän kokenut myös perhemyönteisyyden nurjan puolen.

– Sain sinkkuna töissä usein nk. paskat nakit. Esimerkiksi ai-
kaisen aamun tehtävä osoitettiin usein lapsettomalle, koska per-
heellisten piti ehtiä viedä lapset päiväkotiin tai ohjata koulutielle.
Yritän nyt välttää sitä, että käyttäisin perhe-elämää perusteluna
sille, että jonkun muun pitäisi aina tehdä aikataulullisesti kur-
jimat työt. ♦

Anni Haavisto on Liiketalouden Liiton jäsen.

Ruokailoa Punaisilla laivoilla!

Merimatalla ehdit nauttia Itämeren
parhaan keittiön antimista, kuten
Gabriellan Bistrotekin Espanja pop up
-ravintolasta tai Mariellan uudistetusta
kauppahallihenkisestä Platesta.

Aikataulumuutoksen ansiosta 5.4. alkaen
ehdit viihtyä Tallinnassa pidempään –
perjantaisin maissaoloaika on 7 tuntia ja
sunnuntaisin jopa 9 tuntia! Perjantaisin
valikoimassa on myös kaksi Piknik-
päiväristeilyä Helsingistä: lähde aamulla
tai iltapäivällä pariiksi tunniksi laivalle
shoppailemaan ja hengittämään raikasta
meri-ilmaa.

Poimi talteen tarjoukukuponkisi ja astu
laivaan!

Jopa
–50 %
päivän hinnasta

Edullisin hinta netissä. Varaa vikingline.fi
tai soita myyntipalveluumme, puh. 0600 41577
(2,01 € vastattu puhelu + pvm./mpm.).

Espanja- ja Grande Cuisine -menu voimassa 31.5. saakka.

Edut ovat voimassa 30.6.2019 saakka.
Ei voimassa erikois- ja teemaristeilyillä.
Kuponki luovutetaan terminaalin lähtöselvitykseen.
Paikkoja rajoitetusti. Pidätämme oikeuden muutoksiin.

NG LI

Vikingline.fi

Esim.
29 €
/B-hytti

NG LI

**Makumatka
Tukholmaan**
Nauti rustiikeista herkuista
Mariellalla tai herkuttele
Gabriellalla espanjalaisilla
klassikoilla. Jos mielit rans-
kalaista, kokeile tasokasta
Grande Cuisine -menua
À la carte -ravintoloissamme.

**HELSINKI-
TUKHOLMA-
RISTEILY**

A–C-hyttiluokissa.
Maks. 2 hyttiä/kuponki.
Ikäraja 20 v.
Tuotetunnus: FPKRY

Esim.
9 €
/hlö

NG LI

Tallinna tutuksi
Keskiaikaisia kujia,
trendikkaita ostoskatuja,
kulttuuria ja kulinarismia
– kaunis Tallinna tarjoaa
jokaiselle jotakin, vuoden
jokaisena päivänä!
5.4. alkaen perjantaisin sekä
sunnuntaisin ekstrapitkä
päiväristeily.

**PÄIVÄRISTEILY
TALLINNAAN**

Maks. 8 hlöä/kuponki.
Ikäraja 18 v.
Tuotetunnus: FPKRY

Esim.
14 €
/B2P-hytti

NG LI

Taukoa tavanomaisesta
Viikolla miniristeilläään
rauhallisessa slow cruise
-hengessä, perjantaisin 5.4.
alkaen Piknik-päiväristeilläään
ja herkutellaan, shoppaillaan
ja nautitaan yhdessäolosta.
Viikonloppuisin bilebändi ja
dj nostavat juhlatunnelman
kattoon.

**MINIRISTEILY TAI
PIKNIK-PÄIVÄRISTEILY
HELSINGISTÄ**

A–B-hyttiluokissa.
Maks. 2 hyttiä/kuponki.
Ei hyttiä Piknik-päiväristeilyllä.
Ikäraja 18 v.
Tuotetunnus: FPKRY

Jopa
–50 %
päivän
hinnasta

NG LI

**Vapaat
matkasuunnitelmat**
Tutustu Viron kaukaisimpiin
kohteisiin tai suuntaa
etelämmäs. Reittimatkaan
voi myös yhdistää hotelliyön
– tai useampia. Valikoimas-
tamme löytyy vaihtoehtoja
moneen eri budjettille ja eri
puolilta Baltiaa!

**REITTIMATKA HELSINKI-
TALLINNA-HELSINKI**

Maks. 1–5 hlöä +
halutessasi 1 henkilöauto.
Tuotetunnus: FPREIT

Nuori aikuinen haluaa merkityksellisen työn, hyvän ilmapiirin ja arvostusta

Raha ei aina ratkaise. Nuoret aikuiset haluavat tehdä monipuolista työtä, jolla on tarkoitus ja joka vastaa heidän arvojaan.

Raha motivoi joka toista nuorta työntekijää, mutta motivaatioon tarvitaan muutakin, käy ilmi henkilöstöpalveluyritys Studentworkin teettämästä Nuoret osajat työelämässä -kyselystä (2018). Lähes 90 prosentille kyselyyn vastanneista on tärkeää, että omat ja työpaikan arvot kohtaavat.

Tärkeitä ovat myös työkaverit ja heidän kauttaan syntyvä ilmapiiri. Joillekin hyvä työilmapiiri merkitsee sitä, että jaksaa aamulla herätä töihin. Toisille se tarkoittaa työntekijöiden arvostamista ja tukemista.

Jos työkaverit ovat mukavia, nuoret aikuiset viihtyvät heidän kanssaan vapaa-ajallakin. Vaikka moni nuori työntekijä tekee mielellään kahdeksasta neljään työtä, hän arvostaa tarvittaessa joustavia työaikoja ja etätö-mahdollisuutta.

Liiketalous-lehden haastatteluissa nuoret aikuiset kertovat, että työn avulla rakennetaan omaa identiteettiä. Työ on keino toteuttaa itseä ja tehdä merkityksellisiä asioita. Nuori työntekijä haluaa monipuolisia työtehtäviä ja kehittymismahdollisuuksia.

Studentworkin raportti osoittaa, että nuoret aikuiset haluavat työelämältä asioita, joita ei rahalla saa. Kuten eräs haastattelemamme nuori aikuinen sanoo:

– En viihtyisi paikassa, jossa ei arvosteta minua eikä tekemääni työtä.

”Verkostoituminen ei ole vitsi”

Saara Turunen, 26, tilityssuunnittelija, tradenomi, Helsinki

Saara Turunen haluaa tehdä työtä, joka vastaa hänen arvojaan. Kuten sellaista, jota hän on tehnyt reilut kaksi vuotta Sanasto ry:ssä. Siellä Turunen työskentelee taloushallinnossa ja huolehtii tekijänoikeuskorvauksien maksamisesta kirjailijoille.

Turunen tuntee tekevänsä työtä, jolla on tarkoitus.

– Tiedän, että työlläni on merkitystä kirjailijoille. Pahinta olisi työskennellä paikassa, jossa omat ja työpaikan arvot eivät kohtaisi ollenkaan tai jossa ei voisi tuoda omia mielipiteitään esiin.

Nykyiseen työhönsä Turunen pääsi onnistuneesti verkostoitumalla. Opintojensa aikana ja niiden jälkeen Turunen työskenteli assistenttina entisessä työharjoittelu-paikassaan. Kun vuoden päivät kestänyt määräaikaisuus päättyi, hän ehti olla työttömänä vain pari kuukautta, kun entiseltä kollegalta kilahti viesti. Tämä vinkkasi työpaikasta, joka ei vielä ollut tullut avoimeen hakuun.

Yksi puhelu ja työhaastattelu myöhemmin paikka oli Turusen.

”
TIEDÄN, ETTÄ
TYÖLLÄNI ON
MERKITYSTÄ.

Saara Turunen

– Ei se verkostoituminen ole mikään vitsi. Jos tekee työt hyvin jossain paikassa, saa varmasti suosituksia seuraavaan paikkaan.

Ensin Turunen toimi Sanastossa toimistoassistenttina, sittemmin työtehtävät ovat painottuneet taloushallintoon. Työ on vaatinut jonkin verran opettelua, vaikka perustaidot esimerkiksi kirjanpidosta Turusella olivatkin hallussa. Hän on kuitenkin motivoitunut oppimaan, sillä työ on mielekästä ja kiinnostavaa.

Työelämässä Turuselle on tärkeää myös se, että työhyvinvointiin satsataan. Monessa työpaikassa saattaa päälle päin näyttää siltä, että työntekijöistä huolehditaan, mutta totuus onkin toinen.

– Usein myös nuoret ovat jo muutaman työvuoden jäl-

keen uupumuksen partaalla. Yritysten pitäisi panostaa ennaltaehkäisyyn, ottaa työuupumus tosissaan ja käsitellä sitä niin kuin muitakin sairauksia eli myös tehdä asialle jotain.

Turusen omassa 11 hengen työpaikassa työhyvinvoinnin merkitys on oivallettu hyvin.

– Meillä on pari kertaa vuodessa tyky-päivät. Myös työhyvinvointikyselyitä käydään läpi yhdessä ja ryhdytään toimenpiteisiin, jos on jotain vialla.

TÄRKEINTÄ TYÖSSÄ

- Työn kiinnostavuus ja merkityksellisyys
- Oman ja työpaikan arvomaailmojen kohtaaminen
- Työhyvinvointi

Kuva Päivisen kotitalbumi

”Työssä pitää olla vapautta”

Tuomas Päivinen, 30, ohjelmistokehittäjä, datanomi, Espoo

Viisi ja puoli vuotta sitten Tuomas Päivinen pääsi opintojensa loppusuoralla työharjoitteluun Versoft Oy:hyn. Nyt hän vetää siellä omaa viisihenkeä tiimiään, joka kehittää ohjelmistoja ja nettisivuja esimerkiksi kuljetusalan tarpeisiin.

Päivisen ei tarvitse miettiä, onko ruoho vihreämpää aidan toisella puolella, sillä hänen työpaikkansa on alusta lähtien tarjonnut mielenkiintoisia projekteja ja kehittymismahdollisuuksia. Ohjelmointia on päässyt oppimaan monipuolisesti.

– Koen, että voin kehittyä ja että työpaikallakin on selvä kehityshalu. Ja nämä kaksi asiaa myös kohtaavat.

Ylipäänsä työssä on Päivisen mukaan tärkeää, että se on vaihtelevaa ja että siinä on tietynlaista vapautta. Liian kaavamaiset, kopioi ja liitä -tyyppiset työtehtävät ahdistavat. Kun työnkuva on tarpeeksi laaja, se myös lisää mahdollisuuksia innovaatioihin.

Ohjelmointialalla puhaltavat joka vuosi uudet tuulet. Siksi Päivinen arvostaa yrityksiä, jotka haluavat pysyä kehityksen kelkassa. Työpaikasta voi hänen mukaansa saada selvän kuvan sen perusteella, mitä ohjelmointikieliä siellä käytetään.

”ILMAPIIRI OLI VASTAANOTTAVA, JA MINUSTA OLTII KIINNOSTUNEITA.”

TÄRKEINTÄ TYÖSSÄ

- Monipuoliset työtehtävät ja mahdollisuus kehittyä
- Työpaikan kehittymishalu ja edistyneisyys
- Työntekijöitä tukeva, hyvä ilmapiiri

– Vaikka hallitsisin täydellisesti jonkun ohjelmointikielen, jonka osaamista työpaikka edellyttäisi mutta jonka tietäisin nähneen parhaat päivänsä kymmenen vuotta sitten, en menisi sellaiseen työpaikkaan.

Merkitystä on myös työyhteisön hengellä. Heti ensimmäisestä harjoittelupäivästään lähtien Päivisellä

oli tunne, että hän oli Versoftissa toivottu työntekijä.

– Ilmapiiri oli vastaanottava, ja minusta oltiin kiinnostuneita. Minulle tuotiin selvästi esiin, että työ voisi jatkua myös harjoittelun jälkeen.

Vastuu itse kehitetyistä tuotteista ja niiden toimivuudesta on pienessä yrityksessä suuri. Joskus töitä on kan-

tautunut kotiinkin. Ajan myötä Päiviselle on kuitenkin tullut varmuutta ja ammattitilpeyttä.

– On todella palkitseva tunne, kun poistuessasi töistä tiedät, että olet tehnyt asiat niin hyvin, ettei kukaan soita illalla perään.

Kuva Hytösen kotitalbumi

”Töitä ei tarvitse vatvoa vapaa-ajalla”

Liita Hytönen, 30, projektiassistentti, merkonomi, Muurasjärvi

Projektiassistentti Liita Hytönen, kutsumanimeltään Liita, päätyi työpaikkaansa KNK Networksiin erään saunaillan seurauksena. Tuttu omistaja valitti työn määrää, mihin Hytönen totesi, että voisi tulla kaveriksi toimistohommiin. Idea jäi itämään, kunnes Hytöselle tarjoutui mahdollisuus opiskella yrityksessä merkonomin tutkinto oppisopimuskoulutuksella.

Ennen Muurasjärvelle asettumista Hytönen asui Helsingissä ja Jyväskylässä sekä reissasi ympäri maailmaa.

– Mitä enemmän olen nähnyt maailmaa, sitä enemmän on vahvistunut tunne, että haluan tänne maaseudun rauhaan, Hytönen sanoo.

Hytösen nykyinen työ sijaitsee Reisjärvellä, Muurasjärven naapurissa. Hän työskentelee projektiassistenttina, auttaa maastosuunnittelijoita, valmistelee sopimuksia ja karttoja. Ennen äitiyslomaa hän vastasi muun muassa laskuttamisesta. Työ on monipuolista, eikä siinä ehdi kyllästymään.

”VOISI OLLA HYÖDYTÖN OLO, JOS EI OLISI TÖITÄ EIKÄ KUULUISI MIHINKÄÄN.”

■ Kannustava työyhteisö ja hyvä esimiestyö ovat nuorille työntekijöille tärkeimpiä asioita, kertoo S-ryhmän kumppaniensa kanssa teettämä kysely (2018). Viiden kärkeen yltävät myös mahdollisuus työn ja muun elämän yhteensovittamiseen, hyvä ja riittävä palkka sekä uuden oppiminen.

■ Noin 40 prosenttia nuorista aikuisista kokee, että he saavat opintojensa aikana heikosti tai eivät lainkaan tukea työelämään siirtymiseen, paljastaa STTK:n selvitys (2018). Parhaita eväitä työelämään siirtymiseen antavat ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset. Yliopisto-opiskelijoista lähes puolet arvioi, että opintojen aikana saatu ohjaus tukee heikosti tai ei lainkaan työelämään siirtymistä.

Hytösen perheeseen kuuluu avomies ja lapsi. Nuori äiti kertoo, että työhön jaksaa herätä, kun työllä on merkitystä. Hytönen arvostaa, että työnantaja pitää työntekijöistä hyvää huolta, tarjoaa kattavan vakuutuksen ja maksaa kunnan palkkaa.

Hytönen ei kuitenkaan lähtisi työstään vain paremman palkan perässä. Työpaikan ilmapiiri ja työntekijöiden kohtelemisen ovat palkkaakin tärkeämpiä. Yksitoikkoiseen työhön hän ei haluaisi.

Työssä tärkeää on myös työyhteisö. Hytösen mukaan se jopa määrittää identiteettiä.

– Voisi olla hyödytön olo, jos ei olisi töitä eikä kuuluisi mihinkään.

Hytösellä on viesti työnantajille: vastavalmistuneiden pitäisi päästä töihin, vaikka ei olisikaan vuosien kokemusta. Tällä tavoin ehkäistäisiin työttömyyttä ja mahdollisesti myös masennusta.

Kokopäiväistä viikkoa tekevä äiti viihtyy työssään ja tapaa työkavereita vapaa-ajallakin. Silti työn ja vapaa-ajan erottaminen onnistuu.

– Kun sammutan koneen, työt jäävät siihen. Niitä ei tarvitse vatvoa vapaa-ajalla.

TÄRKEINTÄ TYÖSSÄ

- Hyvät työkaverit ja työilmapiiri
- Työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen
- Työn monipuolisuus

Haastateltavat ovat Liiketalouden Liiton jäseniä. ♦

Anna Kytömaa, työsuuhdelakimies

Sairausloma ja sairausajan palkka

Miten pitkään sairausajan palkkaa maksetaan?

Työsopimuslain mukaan työntekijällä, joka on sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työtään, on oikeus sairausajan palkkaan. Mikäli työsuhde on jatkunut vähintään kuukauden, työntekijällä on oikeus saada esteen ajalta täysi palkkansa sairastumispäivää seuranneen yhdeksännen arkipäivän loppuun. Alle kuukauden jatkuneissa työsuhteissa työntekijällä on vastaavasti oikeus saada 50 prosenttia palkastaan.

Työehtosopimuksissa on sovittu palkanmaksuvelvollisuudesta sairausloman ajalta huomattavasti pidemmältä ajalta kuin työsopimuslaissa. Tarkista alasi työehtosopimuksesta, kuinka pitkältä ajalta (ja missä tilanteissa) sairausajan palkkaa maksetaan.

Työnantajan sairausajan palkanmaksuvelvollisuuden edellytyksenä on, ettei työntekijä kykene suoriutumaan työnsopimuksensa mukaisista työtehtävistään sairauden tai tapaturman aiheuttaman työkyvyttömyyden takia.

Mikäli työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä tahallaan, tai törkeällä huolimattomuudellaan, ei työn-

antajalla ole palkanmaksuvelvollisuutta sairausloman ajalta. Esimerkiksi baari-illan jälkeiseen tappeluun aktiivisesti osallistuminen ja tässä yhteydessä loukkaantuminen voi olla sellainen tilanne, ettei työnantajalla ole palkanmaksuvelvoitetta sairausajalta.

Vaikuttaako sairausajan palkanmaksuun lääkärintodistuksessa oleva diagnoositieto?

Jos lääketieteellisen arvion perusteella toimintakyky ao. tehtävään on heikentynyt, tulee sairausajan palkka maksa. Suomessa käytetään sairauksien luokitteluun kansainvälistä ICD-10-tautiluokitusjärjestelmää. Esim. työuupumusta ei tässä järjestelmässä ole luokiteltu sairauteksi. Kela ei täten hyväksy pelkkää diagnosoitua työuupumusta perusteena sairauspäivärahan maksuun. Tämä ei kuitenkaan vaikuta sairausajan palkkaoikeuteen, vaan palkkaa pitää maksaa. Työtuomioistuimen ja korkeimman oikeuden ratkaisujen mukaisesti työuupumus on sairautteen rinnastettava tila silloin kun työuupumus asiassa sen sijaan ryhtyy sairauslomalla toimiin, joiden voidaan osoittaa vaarantaneen toipumisen (esimerkiksi sairaus-

esitetyn lääketieteellisen arvion mukaan on aiheuttanut työntekijän työkyvyttömyyden (TT 1997–61, TT 1998–74, TT 2000–33, KKO 2009:23).

Kannattaa joka tapauksessa tarkistaa Kelan tulkinnot sairauksista ja oikeudesta sairauspäivärahaan. Muuten saattaa pudota "tyhjän päälle" työnantajan palkanmaksuvelvoitteen päättymisen jälkeen.

Kertykö sairausajan poissaolosta vuosilomapäiviä?

Vuosilomalain mukaan työssäolopäivien veroisia päiviä (aika, jolta kertyy vuosilomaa) ovat ne päivät, jolloin työntekijä on estynyt tekemästä työtään sairauden tai tapaturman vuoksi, enintään kuitenkin 75 työpäivää lomanmääräytymisvuodessa, taikka jos työkyvyttömyys jatkuu yhdenjaksoisena lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen, enintään 75 työpäivää tätä sairautta tai tapaturmaa kohden.

Tätä juttua kirjoittaessani hallitus on antanut lakiesityksensä vuosilomalain muuttamisesta siten, että työntekijälle tulee neljän viikon palkallinen vuosiloma pidemmästä sairauslomasta huolimatta. Nämä vuosilomaa täydentävät lisäpäivät eivät kerrytä uutta lomaa kuten vuosilomapäivät. Lisäksi työkyvyttömyyden vuoksi siirretyn vuosiloman ajankohtaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi pidentämällä aikaa, jonka kuluessa siirretty vuosiloma voidaan antaa. Lakimuutoksilla täytetään EU-lainsäädännön edellyttämiä vaatimuksia. (->lue lisää tämän lehden sivulta 5)

Miten sairauspoissaolosta ilmoitetaan työnantajalle?

Selvitä etukäteen, mikä on työpaikkasi ja työehtosopimuksen mukainen menettelytapa sairauspoissaolosta ilmoittamiseen. Työpaikan käytäntönä voi olla, ettei lyhyistä sairauspoissaoloista edellytetä toimittamaan erillistä lääkärintodistusta, vaan vapaamuotoinen ilmoitus esimiehelle riittää.

Käytännössä sairauslomasta kannattaa ilmoittaa (todisteellisesti) välittömästi. Jos on työstä poissa vähintään seitsemän päivää ilmoittamatta pätevää syytä poissaololle, työnsopimus voidaan katsoa purkautuneeksi.

Jos työnantaja pyytää, työntekijän tulee esittää työnantajalle luotettava selvitys työkyvyttömyydestä. Luotettava selvitys tarkoittaa lääkärin tai muun terveydenhuoltohenkilökunnan antamaa todistusta.

Voiko työnantaja määrätä tietyn lääkärin vastaanotolle?

Työnantajalla on ainoastaan poikkeuksellisesti oikeus osoittaa työntekijä lisätutkimuksiin epäillään lääkärintodistuksen luotettavuutta. Työntekijällä ei ole velvollisuutta mennä työnantajan osoittamiin lisätutkimuksiin, mikäli työnantajalla ei ole perusteltua aihetta epäillä lääkärintodistuksen luotettavuutta. Perusteltu syy voi olla esimerkiksi, jos diagnoositieto puuttuu lääkärintodistuksesta kokonaan. Työtuomioistuin on ratkaisussaan 2002-87 todennut, ettei työnantajalla ollut pelkästään poissaolojen lukuisuuksien vuoksi perusteita epäillä työkyvyttömyydestä esitettyjen lausuntojen luotettavuutta. Osa lääkärinlausunnoista oli työterveyshuollosta ja osa muulta lääkäriltä.

SAIRAUUSLOMA ON TARKOITETTU TOIPUMISEEN JA TYÖKYVYN PALAUTUMISEEN.

Saako työnantaja ottaa yhteyttä työtehtäviin liittyen sairausloman aikana?

Työnantaja ei saa toimillaan vaarantaa työntekijän terveytymistä. Sairausloma on tarkoitettu sairaudesta toipumiseen ja työkyvyn palautumiseen. Lääkärintodistus ratkaisee. Jos työntekijä on lääkärintodistuksen mukaan kokonaan työkyvytön, ei häntä voida määrätä työskentelemään muissakaan työnsopimuksen mahdollistamissa työtehtävissä. Työntekijä voi luottaa lääkärintodistuksessaan kirjoitettuun sairausloman pituuteen, eikä työntekijällä ole velvollisuutta oma-aloitteisesti arvioida sairausloman pituuden tarkoituksenmukaisuutta. Töihin palataan ja työasiat käsitellään sairausloman päättymisen jälkeen.

Saako sairausloman aikana esimerkiksi remontoida kotia?

Sairauslomalla ei saa omilla toimillaan vaarantaa terveytymistä. Normaali arkituotit ovat toki sallittuja sairausloman aikana, ja esimerkiksi normaali kotitaloustöiden tekeminen ei ole sairausloman väärinkäyttöä. saatetaan tilannetta tulkita sairausloma-oikeuden väärinkäyttönä.

Kuva: Freepik.com

Saako työpaikalla kertoa sairauspoissaoloni syytä?

Ei saa, terveydentilaa koskevat tiedot ovat arkaluonteisia. Työnantajalla on oikeus käsitellä työntekijän terveydentilatietoja, mikäli näiden käsitteleminen on tarpeen sairausajan palkan tai siihen rinnastettavien työntekijän terveydentilaan liittyvien etuuksien suorittamiseksi.

Terveydentilaa koskevia tietoja saavat käsitellä vain ne henkilöt, jotka näiden tietojen perusteella valmistelevat tai tekevät työsuhdetta koskevia päätöksiä tai panevat niitä toimeen. Esimies ei saa kertoa muulle henkilöstölle yksittäisen työntekijän sairauspoissaolon syytä.

Ovatko raskausajan neuvolakäynnit ja muut tutkimukset palkallista aikaa?

Raskausaikaan liittyvät lääketieteelliset tutkimukset pitää pyrkiä järjestämään työajan ulkopuolella. Jos tämä ei ole mahdollista, työnantajan on työsopimuslain mukaisesti korvattava raskaana olevalle työntekijälle synnytystä edeltävistä lääketieteellisistä tutkimuksista (myös neuvolan terveydenhoitajan vastaanotolla käynnistä) aiheutuva ansion menetys.

ESIMIES EI SAA KERTOA MUULLE HENKILÖSTÖLLE YKSITTÄISEN TYÖNTEKIJÄN SAIRAUS-POISSAOLON SYYTÄ.

SAIRAUSLOMA JA SAIRAUSAJAN PALKAN MAKSAMINEN OVAT ERI ASIOITA.

Ovatko esimerkiksi hammaslääkärikäynnit työntekijälle palkallista aikaa?

Työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta, jos työntekijä hakeutuu hoitoon tai lääkärintarkastukseen olematta työkyvytön. Näin ollen työnantajalla ei lähtökohtaisesti ole palkanmaksuvelvollisuutta esimerkiksi kauneusleikkausajalta (joka on tehty ilman lääketieteellistä syytä) tai hammaslääkärikäynneiltä (ellei kyseessä ole akuutti hammaslääkärikäynti). Työehtosopimuksella tai muuten on voitu sopia toisin.

Sairausloma ja sairausajan palkan maksaminen ovat eri asioita. Sairausloman tarpeen ja pituuden arvioi lääkäri lääkärintodistuksella. Sairausajan palkan maksamisen harkitsee työnantaja esitetyn selvityksen perusteella. Työnantaja voi kuitenkin vain tietyissä perusteluissa tilanteissa jättää maksamatta sairausajan palkkaa lain, työsopimuksen tai työehtosopimuksen edellyttämältä ajalta. ♦

Sopimusten syntytavat – mihin oletkaan sitoutunut ja miten?

Kun kävelet ulos kaupasta maitolitrin kanssa tai astut raitiovaunuun, olet tullut solmineeksi sopimuksen: kauppias on myynyt tavaraa ja kuljetusliike palvelua korvausta vastaan.

Sopimuksia voi solmia suullisesti, kirjallisesti ja edellisten esimerkkien tavalla konkludenttisesti eli hiljaisesti. Yleensä sopimuksen synty tapa hyppää pöydälle vasta, kun jokin menee pieleen.

Esimerkki: Suomalaisen valmistajan jälleenmyyjä Keski-Euroopassa meni konkurssiin. Mitään kirjallista jälleenmyyntisopimusta ei löytynyt; osa tavaroista oli matkalla, osa jälleenmyyjällä ja osa palautunut korjattavaksi. Tilanne aiheutti pitkällisiä keskusteluja paikallisen konkurssipesän hoitajan kanssa. Osapuolten vakiintuneista käytännöistä ja joistain sähköposteista sai auttaa tulkinta-apua tilanteen purkamiseen.

Ongelmatilanteiden selvittäminen ei ole välttämättä yksinkertaista ilman kunnan dokumentoituja sopimusvastuita. Kun soppaan lisätään mukaan vielä usean tason alihankintaketjut, sopimusvastuut hämärtyvät entisestään.

Kirjallinen sopimus ja sen nykymuodot

Kirjallisesta sopimuksesta tulee perinteisesti mieleen monisivuinen dokumentti, jonka lopussa on osapuolten edustajien omakätiset allekirjoitukset.

Kirjallinen sopimus voi muodostua myös esimerkiksi sopimusosa-

puolten sähköpostikirjeenvaihdosta. Osapuolet ovat kuitenkin saattaneet todeta, ettei sähköpostivaihto vielä muodosta sopimusta, vaan se on erikseen vahvistettava. Jos tällaisia reunaehtoja ei ole asetettu eikä osapuolten vakiintuneesta tavasta muuta johdu, riittää, että sähköpostivaihto täyttää tarjous-vastaus -konstruktion mukaiset tahdonilmaukset. Voipa kirjallinen sopimus olla myös esimerkiksi tekstiviestiketju tai some-kanavissa käyty keskustelu.

Arvokkaammissa liiketapahtumissa perinteinen fyysinen dokumentti on kuitenkin tavallisin tapa. Sitäkään ei tosin enää aina allekirjoiteta fyysisesti, vaan osapuolet skannaavat toisilleen allekirjoitetut kappaleet. Kuluttajakaupassa on yleistymässä sähköinen allekirjoitus, jossa palveluntarjoaja tunnistaa allekirjoittajan sopimuskumppanin puolesta esimerkiksi pankkitunnuksien avulla.

Määrämuotoa vaativat toimet

Suomessa määrämuotoista sopimista edellyttäviä toimia on hyvin vähän. Tärkeimpänä liike-elämän kannalta ovat kiinteistöjen kaupat, jotka edellyttävät kaupanvahvistajan läsnäoloa. Yksityiselämän puolella määrämuotoisia dokumentteja on jonkin verran enemmän testamentteineen ja avioehtoineen.

Joissakin byrokraattisemmissa maissa ja oikeusjärjestelmissä sähköpostitse muodostettu sopimus saattaa osoittautua pätemättömäksi. On myös maita, joissa notariaattijärjestelmä edellyttää tiettyjen sopimusten vahvistamista.

Artikkelin kirjoittaja Tuomas Penttilä on asianajaja Eversheds Asianajotoimisto Oy:ssä.

Epäselvien tilanteiden tulkinta

Miten sitten toimitaan, jos sopimus on vuosien varrella muodostunut tapa, suullinen lupaus tai vain sähköpostitse sovitut pääehdot?

Suomen oikeusjärjestelmässä liikesopimuksia säätelevät lait ovat suurelta osin tahdonvaltaisia, ja säännökset voidaan halutessa pois-sulkea sopimussuhteesta. Jos pois-sulkemista ei ole tehty, täydentää esimerkiksi kauppalaki niukkojen sopimusten perussisällön. Myös osapuolten noudattamasta tai alalla vakiintuneesta kauppatastavasta voi löytyä sopimusta täydentävää ainesta. Jonkinlaiset raamit asettaa myös yleisen oikeusjärjestelmämme periaatteisto.

Kaapit kannattaa siivota

Yhtiöillä voi olla sopimuksia pitkältä ajalta, ja sopimuskannasta voi löytyä kirjavuutta. Usein yrittäjä tai yhtiön johto yllättyy itsekkin, mihin kaikkeen sitä onkaan sitouduttu ja millä tavalla.

Sopimuskannan tarkastelu ja kenties kirjalliseksi saattaminen tuo selvyyttä toimintaan. Varsinkin jos yhtiössä aiotaan toimeenpanna järjestelyjä ulkopuolisten tahojen kanssa, on hyvä siivota kaapit aika ajoin. ♦

Sovittelun ihme

Sovittelija tarvitsee paitsi motivaatiota myös kykyä kuunnella ja kestää hiljaisuutta, sanoo sovittelua vapaaehtoistyönä tekevä Päivi Jormalainen.

Päivi Jormalainen

Jäädessään eläkkeelle parisen vuotta sitten Päivi Jormalainen ajatteli, että nyt olisi aikaa vapaaehtoistyöhön. Mutta minkälaiseen, sitä Jormalainen ei vielä tiennyt osallistuessaan Hyvinkään kaupungin ja seurakunnan järjestämälle vapaaehtoistyön peruskurssille.

Vantaan sovittelutoimiston ständi pysäytti. Haku vapaaehtoissovittelijoiden kursseille oli juuri sopivasti alkamassa.

– En ollut aikaisemmin tiennyt sovittelusta mitään, mutta työ tuntui heti mielenkiintoiselta. Hain kursseille, sain kutsun haastatteluun ja tulin valituksi, Jormalainen kertoo.

Nyt Päivi Jormalainen on toiminut vuoden verran sovittelijana ja viihtyy hyvin vapaaehtoistyössään. Hän on sovitellut hyvin monenlaisia juttuja, niin väkivaltarikoksia kuin erilaisia omaisuusrikoksia.

– Alussa sovittelin yhden jutun viikossa. Nytemmin sovitteluja on tullut hieman harvemmin.

Työelämässään ollessaan Jormalainen työskenteli talouspäällikkönä. Hänen vastualueinaan olivat taloushallinnon lisäksi henkilöstöasiat.

– Vaikka en työssäni joutunut varsinaisesti sovittelemaan, neuvottelutaustaa minulla on, ja uskon, että eniten hyötyä sovittelussa on siitä, että olen toiminut esimiestyössä ja työskennellyt ihmisten kanssa.

Vapaaehtoisiksi sovittelijoiksi halutaan eri ammattiryhmistä ja eri taustoista tulevia, eri-ikäisiä ihmisiä eri puolilta Suomea.

– Rikostausta kysytään, eikä rikosrekisteriä saa olla.

Ennen sovittelutyön aloitusta suoritetaan yhden lukukauden kestävä koulutus, käydään kuuntelemassa sovitteluja ja ollaan mukana kokeneen sovittelijan sovitteluissa.

Yksi sovittelu kestää parisen tuntia ja jollei silloin vielä sovintoon päästä, voidaan varata vielä uusi sovittelu-aika. Sovittelu on aina vapaaehtoista kaikille riidan osapuolille ja se voidaan keskeyttää heti, jos yksikin osapuoli sitä vaatii.

Sovittelussa on paikalla aina kaksi sovittelijaa, riidan osapuolet, mahdolliset huoltajat ja tarvittaessa myös tulkki.

Jutut sovitteluun tulevat usein poliisilta tai joltain muulta viranomaiselta. Sovittelua voi ehdottaa myös huoltaja, edunvalvoja sekä riidan tai rikoksen osapuoli.

Kun juttu tulee sovitteluun, sovittelutoimistosta otetaan yhteyttä sovittelijoihin ja sovittelijat otavat yhteyttä soviteltavan riidan osapuoliin.

– Meidän sovittelijoiden tehtävä on auttaa osapuolia ratkaisuun ohjaamatta heitä. Kysytään sopivia kysymyksiä mutta ilman manipulointia, Jormalainen kertoo.

Sovittelu antaa kaikille sovittelun osapuolille mahdollisuuden käsitellä tapahtunutta sekä siihen liittyviä tunteita. Se antaa vahingon aiheuttajille mahdollisuuden ottaa vastuun vahingoista, saattaa lieventää riidan aiheuttamia haittoja ja nopeuttaa asian jatkokäsittelyä.

Jos osapuolet pääsevät sovintoon, laaditaan asiasta sopimusasiakirja ja jos kyseessä on asianomistajarikos, tapauksen käsittely loppuu sopimukseen. Yleisen syytteen alaisen rikoksen kyseen ollessa, asia menee aina vielä syyttäjän harkintaan, syyttääkö vai jättääkö syyttämättä.

– Aina sopua ei synny. Jo kursseilla meitä opastettiin, että se ei silti merkitse epäonnistumista. On aina hyvä asia, että asianomaiset pääsevät kasvokkain puhumaan tapahtuneesta.

– Olen ollut todistamassa tilanteita, joissa vahingosta ei ole edes haluttu korvauksia, vaan vahingon kärsijä on ainoastaan halunnut, että va-

hingin aiheuttaja saa tietää, miltä toisesta tuntuu. Tärkeintä työssä on, että ihminen tulee kuulluksi asiassaan ja parasta työssä on se ihme, kun sovinto sitten tapahtuu.

Jormalaisen mukaan sovittelijan tärkeitä ominaisuuksia ovat kyky kuunnella, kestää hiljaisuutta, olla aidosti läsnä ja motivoitua tehtävään.

– Joskus on jäänyt vaivaamaan joku asia, esimerkiksi silloin kun alaikäisen huoltaja ei osannut yhtään asettua toisen osapuolen asemaan ja esti sovun synnyn jyrkällä asenteellaan.

– Onneksi meille järjestetään ryhmätapaamisia, ja sovittelutoimiston henkilökunnalta saa aina tarvittaessa tukea.

Sovittelut tapahtuvat paikoissa, joissa kunnalla sattuu olemaan tilaa, kuten kirjastossa tai vaikkapa kunnantalolla. Ajankohta on pääasiassa iltana, joka mahdollistaa sen, että myös työikäisten ihmisten on mahdollista ryhtyä sovittelijoiksi.

Sovitteluajat sovitaan sovittelijan aikataulun mukaan, eikä tarjottuja sovittelutöitä ole pakko ottaa aina vastaan. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sovittelijarekisterissä säilyy henkilö, joka tekee vuoden aikana vähintään viisi sovittelua ja osallistuu vähintään kahteen sovittelijoille suunnattuun täydennyskoulutukseen.

– Itse lähdin useimmiten sovitteluun, kunhan se järjestyy 50 kilometrin säteellä Hyvinkäältä, jossa asun.

Jormalainen muistaa erityisenä ihmeenä sovittelun, jonka osapuolina oli kaksi nuorta miestä. Heille oli tullut ravintolassa riitaa, joka johti lopuksi tappelun nujakkaan ja painiin.

– Alkuun ajattelin, ettei tästä sovittelusta kyllä voi tulla mitään. Silti loppujen lopuksi kuin ihmeen kaupalla sopu syntyi ja entuudestaan toisilleen tuntemattomat osapuolet lähtivät yhdessä sovintokaljalle. ♦

Kaikkien Suomen sovittelutoimistojen yhteystiedot osoitteessa www.thl.fi/sovittelu

Mokakouluttajasta asiakashurmaajaksi

Jussin kuokka suolla on ajat sitten vaihtunut jättimäisiin kaivinkokeisiin, ja piikatyttösen korvaa navetassa lypsyrobotti, jonka hinnalla saisi omakotitalon. Maatalouden rakennemuutos tuntuu kaukaiselta historialta, mutta harvalla meistä on ymmärrystä siitä, miten suuresti työelämä muuttuu aivan lähitulevaisuudessa.

Työelämän kehittäjän ja itseään työpäivämuotoilijaksi tituleeraavan **Aku Varamäen** kirja *Future Proof – tulevaisuuden työkirja* tarkastelee edessämme olevaa muutosta niin perinpohjaisesti, että heikompia hirvittää: ”Joidenkin arvioiden mukaan jopa 85 % vuonna 2030 tehtävistä töistä on sellaisia, joita ei ole vielä keksittykään.”

Mieleeni muistuu entinen työtoverini rautamyymälästä. Hän aloitti työuransa pojankloppina ja ainoa työsuhde-etu oli työnantajan ostama lippalakki. Kun hän vuosikymmeniä myöhemmin jäi eläkkeelle tästä yhdestä ja ainoasta työpaikastaan, jalassa oli sentään turvakengät.

Tulevina vuosina monen opiskelijan koulutus voi olla vanhentunut ennen kuin todistusta on edes ojennettu.

Hyvä robotti – paha robotti

Robotit vaikuttavat ihmisiin verrattuna ylivoimaisilta. Ne eivät väsy eivätkä tee virheitä. Jopa maailmanrauhan povataan olevan mahdollista älykkäiden koneiden ansiosta.

Roboteista on tietenkin paljon hyötyä. Ne muuttavat tekoälyn teoiksi ja nostavat taakkoja, joihin ihmisten voimat eivät riitä. Etiälääkäri voi suorittaa kirurgisen toimenpiteen hygieenisesti olematta edes sairaalassa. Tekoälyn suurin potentiaali on siinä, että se voi antaa ihmiselle supervoimat niin fyysisesti kuin tiedollisestikin.

Suomalainen robottiasiantuntija **Cristina Andersson** muistuttaa, ettei moraalikysymyksiä voi ulkoistaa roboteille. ”Roboteista voi

tulla vain niin hyviä kuin miten hyviä me olemme. Robotit haastavat myös meitä kehittymään ihmisinä.”

Koneita vai aitoa kosketusta?

”Kone ei koskaan opi tuntemaan empatiaa, mutta sitä voidaan opettaa toimimaan kuin se olisi empaattinen.” Pysähdyn tähän kohtaan. Kone ja empatia samassa lauseessa eivät mielestäni mitenkään kohtaa. Eikä niiden tarvitsekaan. Empatian ja myötätunnon kokeminen ja välittäminen jää meidän ihmisten harteille.

Tiukan asiatiedon ja teknologisen profetoinnin lisäksi Varamäen kirja sisältää hauskoja kertomuksia ihmisyyden ytimeistä. Erityisesti mieleen jäivät inuiittien tapa vahvistaa yhteisöllisyyttä positiivisella juoruilulla ja viittaus Alzheimer-potilaiden luona vierailevasta Peyo-hevosesta. Kaikkea ei voi ulkoistaa koneille.

Työ on muuttunut aina, mutta käsillä oleva neljäs teollinen vallankumous ei enää sido ihmisiä aikaan tai paikkaan. Hävittäjäkoneen lentäjä voi tulevaisuudessa tehdä työtään etänä kotoa, ja todellinen tieto liikkuu oppilaitosten ja kirjojen sijaan illallistapaamisissa, Internet-kursseilla ja verkostoissa.

Tulevina vuosina onnittelukukat ojennettaneen esimerkiksi datahygienistille, robottien varhaiskasvattajalle, tittelitoimittajalle tai vertikaaliviljelijälle. Kimpun lisäksi ojentaisin vastavalmistuneelle myös tämän kirjan. ♦

Työpäivämuotoilijan vinkit tulevaisuuden työelämään:

1. Ole utelias ja empaattinen.
2. Kyseenalaista ja löydä uusia näkökulmia.
3. Ole luova.
4. Tee yhteistyötä.
5. Tee kokeiluja.
6. Ole sisukas ja sinnikäs.

Aku Varamäki: *Future Proof – tulevaisuuden työkirja*. Docendo 2019.

Jäsenetuna henkivakuutus MAKSAA VAIN UIMAREISSUN KUUSSA

Tee pieni päätös, jolla voi olla valtava merkitys. Henkivakuutus auttaa säilyttämään perheesi nykyisen elintason, jos toinen jää yksin pitämään huolta kaikesta. Järjestöjäsenenä saat Ifistä vakuutuksen jo muutamalla eurolla kuussa. Aloita katsomalla oma hintasi nyt heti.

henkivakuutuskuntoon.fi

*Suomen edullisimman henkivakuutuksen (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn hintavertailu 09/2016) järjestöjäsenille myöntää Suomen vanhin henkivakuutusyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

*Tutkitusti
SUOMEN
EDULLISIN**

if...

1

EUROOPAN SUUNTA

Ensimmäiset Euroopan parlamentin (EP) vaalit pidettiin vuonna 1979. Aina tuosta vuodesta lähtien kahdella ryhmittymällä, keskustaoikeistolaisella EPP:llä ja keskustavasemmistolaisella S&D:llä, on ollut europarlamentissa enemmistö. Nyt niiden kannatus saattaa jäädä ensimmäistä kertaa alle 50 prosentin, jos alkuvuoden ennusteet toteutuvat. Voittoa uumoillaan erityisesti laitaioikeistoa edustaville puolueille.

Tulevalla kaudella ratkaisevaksi kysymykseksi saattaa nousta jako EU-myönteisten ja EU-kriittisten ryhmien välillä. Tämä puolestaan vaikuttaa siihen, millainen rooli Euroopan unionille halutaan antaa ja mihin suuntaan EU:ta kehitetään.

Eurooppamyönteisiä ovat lähes kaikki vanhat ryhmät - EPP, S&D, ALDE, GREENS/EFA sekä GUE/NGL. Kriittisesti EU:hun suhtautuvia ryhmiä ovat ECR-, EFDD- ja ENF -ryhmät sekä monet uusista, vielä sitoutumattomista puolueista.

Toisaalta on huomattava, että parlamenttiin uusina nousseissa puolueissa moni etsii vielä kotiryhmäänsä, ja liikettä on niin oikealla kuin vasemmallakin. Muutosta on luvassa myös EU-kriittisten joukossa, sillä Britannian lähtö EU:sta tarkoittaa merkittävää paikkaluvun menetystä ECR-ryhmälle. Eurokriittisissä ryhmissä nähtäneenkin uudelleen järjestäytymistä.

MINNE MENET, EUROOPPA?

Vaalihevät sen kun jatkuu. Toukokuussa valittava europarlamentti saa ratkottavakseen suuria kysymyksiä.

Teksti **Pauliina Savola**, Mediaosuuskunta Made in Pasila

2

ILMASTONMUUTOS

Ilmastomuutos on nyt kaikkien huulilla. Lokakuussa 2018 toteutetun eurobarometrin mukaan suomalaisista yli 60 prosenttia pitää ilmastotyötä toukokuussa järjestettävien vaalien tärkeimpänä teemana. Globaalin hallinnan välineenä Euroopan unionin agendalle istuvat luontevasti ylikansallisia ratkaisuja vaativat kiperät haasteet kuten ilmastomuutos.

Ilmastomuutoksen torjumiseksi ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi toteutettavat toimet

kuuluvat EU:n prioriteetteihin. EU on asettanut itselleen tavoitteen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja olla käytännössä hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä.

Parlamentin agendalla ilmastomuutoksen torjunta ja vaikkapa esitys autojen päästörajoitteista saattavat näyttää hyvin erilaisilta riippuen tulevan parlamentin kokoonpanosta. Oikealla olevat ryhmät ovat perinteisesti suhtautuneet varauksellisesti ilmastomuutosta hillitseviin toimiin, jos niiden on ennustettu vaikuttavan negatiivisesti työllisyyteen tai kilpailukykyyn.

3

MAAHANMUUTTO

Maahanmuuttokeskustelulta on tuskin voinut välttää sitten vuoden 2015. Vaikka muuttoliike on merkittävästi hiljentynyt huippuvuodesta ja palannut entiselle tasolle, nousevat maahanmuutto ja si-

säinen turvallisuus merkittäväksi teemaksi. Eurobarometrin kyselyssä suomalaisille tärkeiksi teemoiksi nousivat ilmastomuutoksen sekä demokration ja ihmisoikeuksien edistämisen ohella turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ja terrorismin vastainen työ.

Komissio haluaisi uudistaa EU:n budjettia vastauksena muuttoliikkeeseen, rajaturvallisuuteen ja sisäiseen turvallisuuteen ja antaa ko. toimille suuremman osuuden unionin budjetista.

Jos ja kun Britannian lähtö unionista toteutuu, jää EU:n budjettiin merkittävä lovi. Maataloustuet kattavat EU:n budjetista lähes puolet, ja Euroopan komissio onkin esittänyt tuntuva leikkausta maataloustukiin.

Suomen toiveissa on ollut komission ehdotusta pienempi budjetti, mutta jos leikkausvaraa ei löydy maataloustuesta tai/ja alue- eli koheesiorahoista, on komission toimiva muutos vaikea toteuttaa. Suomelle, ja erityisesti keskustalle, esitys maataloustukien leikkaamisesta on ollut vaikea niellä, vaikka maahanmuutto onkin ollut tärkeä tema, johon on kaitvattu yhteiseurooppalaisia ratkaisuja.

4

DIGITALISAATIO JA DIGITAALISET SISÄMARKKINAT

Yksi nykyisen komission painopisteistä on ollut unionin digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen. Digitaalisilla sisämarkkinoilla tarkoitetaan kansallisten esteiden poistamista verkossa tapahtuvilta liiketoimilta.

Digitaalisten sisämarkkinoiden ohessa digisääntelyn piiriin voidaan laskea esimerkiksi EU:n disinformaation vastaiset toimenpide-ehdotukset sekä poliittisen verkkomainonnan läpinäkyvyyttä ja henkilötietojen rikkomusmenettelyä koskevat toimenpide-ehdotukset.

EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen on ollut Suomelle merkittävä tavoite, sillä sen on nähty tuovan lisää mahdollisuuksia ja markkinoita yrityksille.

5

SOSIAALINEN EUROOPPA

Euroopan komission ohjelmaan sisällytetty sosiaalisten oikeuksien pilari ja sitä myötä sosiaalinen ulottuvuus ovat olleet merkittävässä osassa kuluneen parlamenttikauden aikana. Aloitteen tavoitteena on ollut tasapainottaa talouteen painottunutta lähestymistä euroalueen politiikkaan.

Viime kaudella työmarkkinoita koskevia aloitteita on ollut useita. Sellainen on esimerkiksi EU:n työviraston perustaminen ja nollatyösopimuksella työskentelevien oikeudet. Neuvotteluissa on päätös myös liikkuvien työntekijöiden sosiaaliturvasta. Esityksen mukaan esimerkiksi työttömien oikeutta hakea työttömyysturvalla työtä toisista jäsenmaista pidennettäisiin nykyisestä kolmesta kuukaudesta kuuteen.

Sosiaalinen Eurooppa ja sitä kautta esimerkiksi työntekijöiden asemaan liittyvät esitykset löytänevät paikansa uudenkin parlamentin työsuunnitelmasta. Tammikuussa pääministeri Juha Sipilä totesi puheessaan Euroopan parlamentille, että hän pitää tärkeänä Euroopan kilpailukyvyn parantamista toteuttamalla EU:n sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita.

6

EUROOPPALAINEN TALOUSALUE JA TALOUSKRIISEIHIN VARAUTUMINEN

Euroalueen pitkittynyt talouskriisi osoitti sen, että Euroopan talous- ja rahaliiton välineet talouskriisin hallintaan olivat riittämättömiä. Näihin haasteisiin on pyritty vastaamaan luomalla uusia mekanismeja.

Taloudellisen taantuman todennäköisyys seuraavan parlamenttikauden aikana näyttää todennäköiseltä, mutta sen laajuus ja syvyys jää nähtäväksi. Tästä syystä hallintavälineiden uudistusten loppuunsaattaminen olisi tärkeää. Eniten huolta euroalueella herättää Italia.

Tulevalla viisivuotiskaudella keskusteluun nousevat mitä todennäköisimmin pankkiunionin viimeistely ja eurooppalaisen tallennussuojan luominen, Euroopan vakausmekanismin (EVM) muuttaminen Euroopan valuuttarahastoksi sekä euroalueen oman budjettilinjan tuottaminen EU-budjettiin.

Pankkiunionilla tarkoitetaan pankkien EU-tason valvonta- ja kriisintarkkailujärjestelmä, jonka perustana ovat koko EU:ta koskevat säännöt. Euroopan vakausmekanismilla (EVM) mahdollistetaan, että euroalueen jäsenvaltiot, joilla on rahoitusvaikeuksia tai jotka ovat vaarassa joutua rahoitusvaikeuksiin, voivat saada rahoitustukea.

Komissio on ehdottanut EVM:n muuttamista valuuttarahastoksi, mikä mahdollistaisi tuen myöntämisen sovittujen kriteerien perusteella ilman jäsenmaiden yksimielistä päätöstä. Euroalueen omalla budjettilinjalla olisi puolestaan tarkoitus tukea laskusuhdanteessa olevien euromaiden julkisia investointeja antamalla niille nollakorkoisia lainoja. Tällä tavoitteellaan sitä, että mahdollisten uusien kriisien aikana voitaisiin välttyä aiempaa paremmin kansalaisten hyvinvointia heikentäviltä leikkauksilta.

Eurovaaleissa ei kannata jäädä sivustakatsojaksi

Teksti **Pauliina Savola**, Mediaosuuskunta Made in Pasila

Viime vaaleissa äänestysprosentti jäi Euroopan laajuisesti 42 prosenttiin. Erot jäsenmaiden välillä olivat suuria. Vilkkainta oli Belgiassa, jossa äänestysprosentti oli lähes 90. Suomessa äänestysaktiivisuus oli 39 prosenttia.

Miksi äänestyspaikalle kannattaa suunnata, Euroopan parlamentin Suomen-toimiston päällikkö **Jarmo Oikarinen**?

– Isoin juttu on se, että Euroopan unionilla on tänä päivänä niin paljon päätösvaltaa, että sivustakatsojaksi ei kannata jäädä.

EU:n päätöksentekoon äänestäjä voi vaikuttaa kahta kautta.

– Tietysti eduskuntavaalit ovat tavallaan myös EU-vaalit, sillä eduskunnan läpi menee paljon EU-asioita. Eduskuntavaalien pohjalta valitaan hallitus, joka edustaa Suomea EU:n neuvoston päätöksenteossa, jossa ministerit edustavat jäsenmaita. EU-vaalit ovat kuitenkin suoran tapaa vaikuttaa siihen, keitä päättäjiä Brysselissä on päättämässä lainsäädännöstä, joka koskettaa

myös suomalaisia, Oikarinen toteaa.

Pian päättyvällä kaudella on tehty päätöksiä, jotka näkyvät äänestäjien arjessa eri tavoin.

– Tällä kaudella on päätetty monista asioista, jotka vaikuttavat välillisesti Suomeen, esimerkiksi yritysten toimintaan ja elinkeinoelämään. Parlamenttikauden aikana on myös sovittu isoja kauppasopimuksia esimerkiksi Japanin kanssa. Nämä sopimukset ovat merkittäviä Suomen ulkomaankaupan kannalta, Oikarinen sanoo.

Suomalaisia työntekijöitä on koskettanut esimerkiksi vuonna 2017 tehty päätös 2,6 miljoonasta eurosta EU-tukea, joka kohdistettiin Nokia Network Systemsin irtisanomien työntekijöiden työllistymistoimiin. Tuen tavoitteena oli auttaa yli 800:aa entistä Nokian työntekijää löytämään uusi työpaikka.

– Myös EU:n globalisaattorahaston päätökset on hyväksytty parlamentissa, Oikarinen muistuttaa.

Vaikka EU-politiikka ja päätökset saattavat usein tuntua etäisiltä, osa päätöksistä on hyvin konkreettisia ja näkyvät äänestäjän arjessa ja kukkarossa.

– Ehkä klassisin esimerkki arjen muutoksesta liittyy matkapuhelin-

ten roaming-maksuihin sekä puhelumaksujen että datamaksujen alenemiseen Euroopan laajuisesti. Siihen on tullut selkeyttä ja ennustettavuutta, vaikka poikkeuksia eri maissa on jonkin verran, Oikarinen sanoo.

Roamingilla tarkoitetaan matkailijalta kännykänkäytöstä perittäviä verkkovierailumaksuja ulkomailla soitetuista ja vastaanotetuista puhelusta, lähetetyistä tekstiviesteistä ja ladatuista mobiilisäällöistä. Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksymän lainsäädännön mukaisesti roaming-maksut poistuivat vuoden 2017 alusta.

EU-VAALIT

Vaalipäivä on 26.5.2019. Ennakkoon voi äänestää kotimaassa keskiviikosta tiistaihin 15.–21.5.2019 ja ulkomailla keskiviikosta lauantaihin 15.–18.5.2019.

Suomesta valitaan 14 europarlamentaarikkoa eli meppiä. Se on yksi enemmän kuin edellisissä vaaleissa. Tämä johtuu siitä, että Euroopan unionin neuvoston päätöksen mukaisesti unionista eroavan Britannian 73 parlamenttipaikasta 27 jaetaan muille jäsenmaille. Samasta syystä Euroopan parlamenttiin valitaan yhteensä 705 europarlamentaarikkoa aiemman 751:n sijasta.

Europarlamenttivaaleissa vaalipiirinä on koko Suomi.

Euroopan parlamentin toimikausi on viisi vuotta

Suomi liittyi EU:n jäseneksi 1995.

Puhtia palautumalla

Kevät ja lisääntynyt auringon valo ilahduttavat, mutta osalle meistä keväinen väsymys on tuttua. Onko omassa arjessasi tarpeeksi aikaa palautumiseen? Lue myös vinkit palauttavaan kevät- ja kesäpuuhailuun!

On tärkeää, että aivot, keho ja mieli elpyvät työstä. Hyvä vertauskuva palautumiselle on akun lataaminen. Rasituksesta palautuneena saat enemmän aikaa ja pystyt tarttumaan aktiivisesti asioihin.

Työstä palautumista voit edistää muistamalla lounas- ja kahvitauot. Myös ns. mikrotauot eli muutaman minuutin mittaiset hengähdysketket tukevat palautumista. Työssä jaksamista edistää, kun tiedät työsi tavoitteen ja merkityksen, keskityt yhteen asiaan kerrallaan ja pidät työaikasi kohtuullisena. Tarvittaessa pyydä tukea ja anna tukeasi muille.

Palautuminen on työhön liittyvistä asioista irtautumista. Oleellista on, että lähdet ajoissa pois työpaikalta, saat ajatuksesi irti työstä etkä jatka työntekoa illalla kotona.

PALAUDUTKO PAINEISTA?

Kannattaa kuulostella, miltä itsestä oikeasti tuntuu. Kuormittunut ihminen voi syödä liikaa herkkuja tai hän käyttää alkoholia lievittääkseen stressaantunutta oloaan. Usein myös uni häiriintyy. Vapaa-ajan aktiivisuus vähenee eikä jaksata tavata ystäviä.

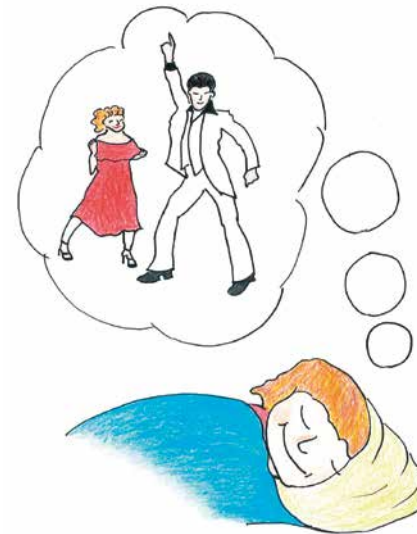
Jos sama työtehtävä väsyttää nykyään enemmän kuin ennen, kyseessä voi olla myös normaali iän tuoma vaikutus. Ikä vaikuttaa palautumiskykyyn. Ihmisen fyysinen toimintakyky on tutkimusten mukaan parhaimmillaan noin 25 vuoden ikäisenä ja sen jälkeen se pikkuhiljaa laskee. Toisaalta kognitiiviset taidot, kuten oppimiseen, tiedonkäsittelyyn ja ajattelutapaan liittyvät kyvyt, monipuolistuvat ikääntyessä.

Jos viikonloppu ei enää palauta niin kuin aiemmin, on kuunneltava omaa kehoaan ja keskityttävä enemmän omaa hyvinvointia tukeviin valintoihin.

UNTA PALLOON

Hyvä uni on palautumisen perusta. Uni palauttaa niin fyysisestä, henkisestä kuin kognitiivisestakin kuormituksesta. Suositeltava unen määrä 18–64 vuotiailla on 7–9 tuntia. Lyhyet, 10–20 minuutin päiväunet parantavat vireyttä.

Alkoholi on huono unilääke. Jo 0,5 promillea alkoholia veressä vähentää REM-unen määrää, jolloin uni on laadultaan huonompaa.

Joskus unen laatua voi heikentää työasioiden tai yksityiselämän aiheuttama stressi. Jos huolta aiheuttavat asiat pitävät sinua öisin hereillä, voit kokeilla pitää hyvissä ajoin ennen nukkumaanmenoa huolihetken: kirjoita ylös huolet ja keskeneräiset asiat. Mieti niihin liittyviä mahdollisia pelkoja. Kirjaa ylös ratkaisukeinoja ja ajankohdat, milloin ryhdyt ratkomaan pulmia.

Huolta aiheuttavien asioiden ja ongelmien ratkaisuun kannattaa aina pyytää ajoissa tukea ja apua, esim. työyhteisöstä, työterveyshuollosta tai tilanteeseen sopivilta asiantuntijoilta.

KAVERIT KEHIIN

Palautumista edistää myös sosiaalisen elämän vaihtelu. Joskus on hyvä ja tarpeen olla aivan itsekseen, mutta leppoisassa yhdessä oleminen, kotoilu, yhdessä tekeminen ja harrastaminen antavat virtaa. Vapaaehtoistyö voi olla joillekin keino palautua työstä.

Palautuminen on myös henkinen prosessi. Henkinen aktiivisuus ja hoksottimia aktivoiva tekeminen, kuten lukeminen, neulominen ja puutarhanhoito, ehkäisevät myös muistisairauksia!

LIIKETTÄ NIVELIIN

Liikunta vähentää stressiä, psyykkistä kuormittuneisuutta ja työuupumusta.

Liikuntaa voi ujuttaa jo omaan työpäivään esimerkiksi kävelemällä osan työmatkasta, valitsemalla portaat hissin sijaan ja lisäämällä siirtymisiä ja askelia työpäivään.

Liikunta edistää palautumista ja helpottaa työstä irrottautumista. Myönteisen vaikutuksen voi huomata jo, jos liikkuu kevyesti tai kohtalaisesti kuormittavasti 1–2 kertaa viikossa. Säännöllinen liikunta auttaa myös syventämään unta.

Kehon ikä ei välttämättä ole sama kuin todellinen ikä. Edullisen ja tehokkaan nuorennusleikkauksen voi saada jo ylläpitämällä fyysistä kuntoa.

Jos teet enimmäkseen ajattelutyötä toimistoympäristössä, harrasta vapaa-ajalla jotakin fyysistä aktiivisuutta vaativaa. Fyysistä työtä tekevien taas tulee muistaa levätä mutta huolehtia myös työssä tarvittavan kuntotason ylläpitämisestä riittävän korkeatehoksen liikunnan avulla. Muista kuitenkin, että myös liikunnasta pitää palautua!

Stressaantuneena tai kun kaipaa elämänsä parempaa hallinnan tunnetta, sopivia lajeja voivat olla jooga, venytely-, balance-, taiji- tai hengitysharjoitukset. Rentoutuminen ja tietoisuustaitojen harjoittelu voivat myös auttaa palautumisessa.

Yhden liikuntasuorituksen myönteiset terveysvaikutukset ovat lyhytkestoisia, joten "liikuntapilleri" tulisi nauttia säännöllisesti läpi koko elämän, mielellään joka päivä. ♦

Teksti **Saija Tiiro-Tulppo**
Kuvitus **Josefiina Tulppo**

Kirjoittaja työskentelee työfysioterapeuttina Vervessä Oulussa. Kuvittaja on lukiolainen.

Puuhaila ja palaudu!

Kevät ja kesä tarjoavat mahdollisuuksia työstä palautumiseen ja samalla tulee nauttineeksi liikuntapillerin. Keräsimme tähän esimerkkejä puuhailujen tehokkuudesta. Mittapuuna on 65-kiloinen nainen, jonka energiankulutus reippaalla kävelylenkillä on noin 275 kcal tunnissa.

Näin energiaa kuluu tunnin aikana:

- **Haravointi 210 kcal, ruohonleikkuu 438 kcal, kukkapenkkin ja pihan kaivaminen 492 kcal, pensaiden ja puiden trimmaus 504 kcal.** Monipuolista harjoitusta eri lihaksille ja nivelille.
- **Halonhakkuu 330 kcal.** Voimaharjoittelua!
- **Soutaminen järvellä 384 kcal.** Tehokasta treeniä vartalon ja yläraajojen lihaksille!
- **Metsäkävely lasten kanssa 318 kcal.** Metsässä liikkuminen laskee verenpainetta.
- **Hiekkaleikit uimarannalla 96 kcal.** Rentoutumista ja tietoisien läsnäolon harjoitusta samalla.
- **Lavatangot noin 343 kcal mutta twistissä jo 654 kcal.** Tanssilaji ja -tyyli vaikuttavat!
- **Marjastus tai sienestys 318 kcal.** Kyykistelyä ja kumartelua lempeän verkkaisesti. Tuloksena lähiruokaa parhaimmillaan.
- **Kalastus 276 kcal.** Mahdollisesta saaliista terveellistä syötävää!
- **Pesis- tai futisottelun katsomossa seisominen 120 kcal mutta hyppiminen jo 600 kcal!** Energiankulutus vaihtelee eläytymiseen liittyvän liikehännän mukaan.

Lähde: McArdle W. et al. (2001). Exercise Physiology: Energy, Nutrition, and Human Performance. Lippincott Williams & Wilkins, USA.

VIININMAISTAMISEN JATKOKURSSI

Torstaina 23.5.2019 klo 17.30 alkaen

Paikka: Tilausravintola Perho,

Perhonkatu 11, 00100 Helsinki

Viini-illan teemana on espanjalaiset viinit. Viiniasiantuntijana toimii Pekka Mustonen. Tilaisuudessa maistetaan neljää erilaista viiniä sekä sherryä.

Viinien kanssa tarjotaan runsas tapaslautanen, joka sisältää erilaisia kylmiä espanjalaisia leikkeitä.

Ilmoittautumiset viimeistään **tiistaina 30.4.2019** sähköpostilla osoitteeseen paalta@liiketaloudenliitto.fi. Lisätietoja p. 040 580 4044/Ritva Kyynäräinen.

Osallistumismaksu **jäsenille on 35,00 € ja ei-jäsenelle 45,00 €** (norm. 50,00 €).

Maksu suoritetaan 15.5.2019 mennessä PääLTÄn tilille **FI61 1011 3000 2117 54**.

Ensimmäiset 20 osallistujaa mahtuvat mukaan.

Tilaisuus kestää n. 1,5 – 2 tuntia.

Perho
RAVINTOLA-RESTAURANT

Kurssilaisten kesken arvotaan pullo espanjalaista punaviiniä!

KUTSU

**SLK-Kilta ry:n
KEVÄTKOKOUS**

torstaina 25.4.2019 klo 18
Killan toimitiloissa,
Kasöörinkatu 4 A 118, 00520 Helsinki

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9. pykälän asiat:

- Vuosikertomus toiminnasta vuonna 2018
- Tilinpäätös, toiminnantarkastajan lausunto ja vastuuvapaus
- Ylijäämän käyttäminen / alijäämän kattaminen
 - Yhdistyksen edustajien valinnat
- Kokoukselle tehdyt aloitteet ja muut asiat

Tervetuloa!
Hallitus

Tarjoilua
Tarjoilun järjestämistä varten ilmoittautuminen:
kirsti.barannik@slk-killta.fi

**30.11. LIITTOKOKOUS JA
OSAAJA 2019 -SEMINAARI**

Merkitse kalenteriisi jo nyt!

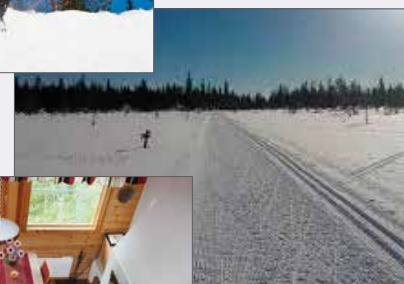
Liiketalouden Liitto LTA ry:n sääntömääräinen liittokokous
Helsingissä lauantaina 30.11.2019 klo 14.00-18.30.
Radisson Blue Plaza, Mikonkatu 23, 00100 Helsinki

KÄYTÄ JA NAUTI PYSYVÄ JÄSENETUSI!

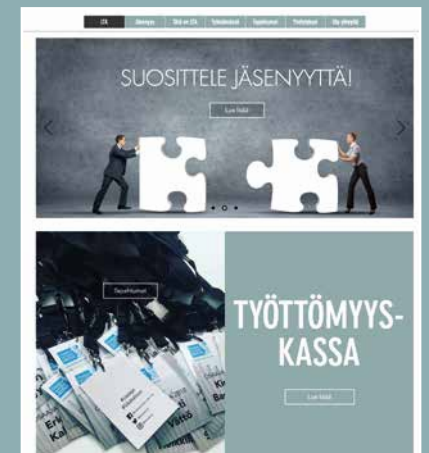
Oulunlaakson Merkonomit LTA Ry:n rivitalohuoneisto

Pudasjärvi, Syötekeskus, Luppoteie, Luppopsyöte A 4

- Huoneistossa makuupaikat neljälle hengelle. Kokonaisala 45 m² (30+15 m²)
- Tupakeittiö, sauna, pesuhuone/WC, takka, autopaikka.
- Huoneisto sijaitsee erinomaisella paikalla Syötekeskuksessa, laskettelurinteiden ja Pikku-Syötteen palvelujen välittömässä läheisyydessä.
- Syötteellä on ohjelmapalveluja vuoden ympäri.
- Varaukset suoraan Pudasjärven keskusvaraamosta p. 08 823 400.
- Yhdistyksen omistamassa rivitaloyksiossö on vielä vapaita päiviä ja viikkoja.
- Luppopsyöte A4 on jäsenten käytettävissä edulliseen hintaan.
- Vuokra jäsenille on vain 20,00 € vrk ja 100,00 € viikko ajalla 6.5.–30.11.2019.
- Ilmoita oma varaus ja laskutusta varten nimesi ja osoitteesi Seija Siuruaiselle p. 040 570 8336

LIIKETALOUDEN LIITON NETTISIVUT OVAT UUDISTUNEET. KÄY KURKKAAMASSA
→ liiketaloudenliitto.fi

**Osaaja
tarvitaan
aina**

Liiketalouden Liitto LTA

LTA TÄYTTÄÄ TÄNÄ VUONNA
70 vuotta
ONNEA MEILLE KAIKILLE.
SYKSYLLÄ JUHLITAAN!

HYVÄT OULUNLAAKSON JÄSENET!

Ilmoittattehan oman sähköpostiosoitteenne: oulunlaakson.merkonomit@gmail.com
Lähetämme tiedotteemme sähköisesti.

KUTSU LÄNTISEN UUDENMAAN LIKETALouden AMMATILAiset RY:N VARSINAISEEN YHDISTYKSEN KOKOUKSEEN 22.5.2019

Kuten varmasti huomasit kokouskutsustamme vuoden ensimmäisessä Liiketalous-lehdessä, niin varsinainen yhdistyksen kokous pidetään sääntöjen mukaisesti 22.5.2019. Yhdistykselle on perustettu nettisivut osoitteessa **www.lalta.fi**. Nettisivuilla tulemme tiedottamaan yhdistyksen toiminnasta ja tulevista tärkeistä asioista. Nettisivuista ja yhdistyksen toiminnasta esityksiä, ajatuksia sekä palautetta voi toimittaa sähköpostilla osoitteella **hallitus@lalta.fi**.

Oikein mukavaa kevään alkua ja toivottavasti tapaamme yhdistyksen kokouksessa! Terveisin hallitus.

Aika Keskiviikko 22.5. kello 16.30 alkaen
Paikka Lohjan kaupunginkirjasto, Karstuntie 3,
08100 LOHJA (Ryhmätyötila, 2. krs.)

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta
3. Osanottajien toteaminen
4. Kokouksen sihteerin, pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
5. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
6. Muiden läsnäolijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättäminen
7. Työjärjestyksen hyväksyminen
8. Käsitellään toimintavuoden 1.7.2018 - 30.6.2019 toimintakertomus
9. Käsitellään kalenterivuoden 2018 tilinpäätös sekä toiminnantarkastajan lausunto, vahvistetaan tilinpäätös sekä päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja tilivelvollisille
10. Päätetään ylijäämän käyttämisestä tai alijäämän peittämisestä
11. Käsitellään yhdistyksen toimintasuunnitelma seuraavaksi toimintakaudeksi
12. Määrätään jäsenmaksujen suuruudet
13. Määrätään yhdistyksen toimihenkilöille, hallituksen ja toimikuntien jäsenille maksettavien korvausten perusteet

14. Vahvistetaan yhdistyksen tulo- ja menoarvio seuraavaksi toimintakaudeksi 1.7.2019 - 30.6.2020
15. Päätetään hallituksen muiden jäsenten lukumäärä
16. Valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet ja varajäsenet seuraavaksi kahdeksi toimintakaudeksi sekä päätetään varajäsenten kutsumisjärjestyksestä
17. Valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle henkilökohtainen varahenkilö
18. Valitaan yhdistyksen edustajat yhdistyksen kuulumien muiden yhteisöjen vuosikokouksiin. Valitaan yhdistyksen edustajat Liiketalouden Liitto LTA ry:n liittokokoukseen ja edustaja MJK-koulutuskeskus ry:n yhdistyksen kokouksiin
19. Käsitellään kokoukselle tehdyt esitykset
20. Muut mahdolliset asiat
21. Kokouksen päättäminen

Tervetuloa!

Läntisen Uudenmaan liiketalouden ammattilaiset ry
50. toimintavuosi
www.lalta.fi

LTA HYVINKÄÄ

Ke 15.5. klo 18–19 Keilailua
Hyvinkään yhdistyksen keilamestaruus
jaossa, tule kisaamaan!

Voittaja saa pitääkseen kiertopalkinnon, hopeisen pienen tuopin, jossa lukee LTA Hyvinkää Ry ja keilamestari!

Ilmoittautumiset Tarjalle
p. 040 7344 872 (jätä viesti, kiitos) tai
tarja_hyytinen@hotmail.com.

LIIKESIVISTYSRAHASTO VIETTÄÄ 100-VUOTISJUHLAVUOTTAAN

Marraskuun 7. päivänä vuonna 1919 perustettu Liikesivistysrahasto tukee kauppatieteellistä tutkimusta. Rahasto juhlii satavuotista taivaltaan myöntämällä tänä vuonna ennätysmäärän apurahoja yhteensä viiden miljoonan euron arvosta. Satavuotisjuhlintaa on myös luvassa ympäri Suomessa pidettävissä alueseminaareissa, ja vuosi huipentuu Finlandia-talolla marraskuussa.

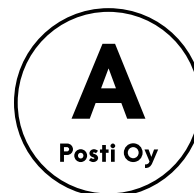
Juhlavuosi käynnistyi ystävänpäivänä, jolloin julkistettiin rahaston satavuotishistoriikki **Talouden liikettä ja sivistystä**. Historiikki valottaa kauppatieteellisen tutkimuksen ja osaamisen tuen kehitystä tähän päivään saakka.

Rahasto perustettiin tukemaan Kauppakorkeakoulua. Suomi eli itsenäistymisensä jälkeistä murroskautta, joka aiheutti koko yhteiskuntaa koskevia suuria mullistuksia. Liikesivistysrahaston synty ja kehitys kiittivät suomalaisen liike-elämän vahvistumista ja samalla koko Suomen hyvinvoinnin ja vaurastumisen aikakautta.

Historiikki kertoo myös **Liiketalouden Liiton rahaston** synnystä. Vuonna 1966 Merkonomiliitto eli nykyinen Liiketalouden Liitto lahjoitti miljoona markkaa Liikesivistysrahastolle. Lahjoituksen tuotoille perustettiin oma rahasto, josta jaetaan vuosittain apurahoja liiketalouden ammatilliseen jatko- ja täydennyskoulutukseen Suomessa ja ulkomailla.

Rahastosta jaetut apurahat ovat hyödyttäneet monia Liiketalouden Liiton jäseniä vuosien saatossa. Liiton toiminnanjohtaja **Annina Antell** antaa mielellään lisätietoja rahaston myöntämisistä apurahoista.

www.lsr.fi

Jäsenyhdistykset

Kanta-Hämeen LTA ry

pj. Antti Vättö
Kivisenojantie 4 E 20
13500 Hämeenlinna
puh. 050 349 9584
antti.vatto@liiketaloudenliitto.fi

Imatran Merkonomit ry

imatra@liiketaloudenliitto.fi

Kaakkois-Suomen Liiketalous ry

kaakkois-suomi@liiketaloudenliitto.fi

Keski-Suomen Liiketalous LTA ry

pj. Harri Holttinen
sihteeri Sari Ohra-aho
Viitaharjuntie 17, 40250 Jyväskylä
keski-suomi@liiketaloudenliitto.fi

Kokkolanseudun Merkonomit ry

pj. Kari Moilanen
Vanhankartanontie 34 as. 5
67100 Kokkola
puh. 0400 510 940
kari.moilanen@city.kokkola.fi

Kuopion Seudun Liiketalous ry

pj. Seppo Koski
Ruukinpolku 1
70910 Vuorela
puh. 044 057 7083
koski.seppo@dnainternet.net

Lahden Seudun Liiketalous ry

pj. Ahti Vappula
puh. 050 597 5046

Lapin Merkonomit ja LTA ry

pj. Markku Halvari,
Häkinvaarantie 103,
97130 Hirvas
markku_halvari@hotmail.com

Läntisen Uudenmaan Liiketalouden ammattilaiset

pj. Juha-Matti Koskinen
hallitus@lalta.fi
www.lalta.fi

LTA Hyvinkää ry

pj. Tarja Hyytinen
Kuutamontie 3 E 18
05800 Hyvinkää
puh. 040 734 4872
hyvinkaa@liiketaloudenliitto.fi

Länsirannikon Liiketalous LTA ry

raumapori@liiketaloudenliitto.fi

Merkonomiliitto ry

pj. Hannele Tamminiemi
puh. 09 2294 7171
merkonomiliitto@liiketaloudenliitto.fi

Merkonomföreningen Modul rf

ordf. Johan Uusimäki
Alpvägen 21 C
02700 Grankulla
modul@liiketaloudenliitto.fi

Mikkelin Liiketalouden Ammattilaiset MILTA ry

mikkeli@liiketaloudenliitto.fi

Oulunlaakson Merkonomit LTA ry

pj. Seija Siuruainen
Kuriirinkuja 4 B
90150 Oulu
puh. 040 570 8336
seija.siuruainen@gmail.com

Pohjanmaan Liiketalous LTA ry

pj. Raija Väliharju
Toimisto Kauppakatu 21 A 3
60100 Seinäjoki
raija.valiharju@gmail.com

Pääkaupunkiseudun Liiketalous LTA ry

pj. Ritva Kynnäräinen
Marunantie 7 C
04300 Tuusula
puh. 040 580 4044
paalta@liiketaloudenliitto.fi

SLK-Kilta ry

pj. Kirsti Barannik
Kasöörinkatu 4 A 118
00520 Helsinki
kirsti.barannik@kolumbus.fi
puh. 050 521 6011

Vaasanseudun Liiketalous LTA ry

vaasa@liiketaloudenliitto.fi

Varsinais-Suomen Liiketalous LTA ry

varsinais-suomi@liiketaloudenliitto.fi

Liiketalouden Liitto LTA ry

Kuortaneenkatu 13, 2 krs.
00520 Helsinki
puh. 09 2294 7171
liitto@liiketaloudenliitto.fi

Puheenjohtaja

Ritva Kynnäräinen
040 580 4044
Tuusula

Toiminnanjohtaja

Annina Antell
09 2294 7171
Helsinki

Tiedotus- ja jäsenpalvelut

Jari-Pekka Honkala
09 2294 7171
Helsinki

JATKK-työttömyyskassa

Hietalahdenranta 13,
00180 Helsinki.
puh. 09 720 6820
asiakaspalvelu@jattk.fi
www.jattk.fi

Puheenjohtaja

Heikki Tuominen

Kassanjohtaja

Tuija Taxell

Työttömyyskassa Finka

Kutomotie 18 B, 00380 Helsinki
puh. 09 868 9400 www.finka.fi

Puheenjohtaja

Elina Kuusikko

Vt. Kassanjohtaja

Antti Murto

Liiketalouden Liitto LTA